

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

PAR PVN PIEMĒROŠANU PREČU PIEGĀDĒM IEKŠZEMĒ, PREČU IEGĀDEI EIROPAS SAVIENĪBAS TERITORIJĀ, ĪPAŠAJIEM PVN PIEMĒROŠANAS REŽĪMIEM UN PREČU IMPORTU

30.04.2024.

Saturs

1.	Vispārīga informācija	3
2.	Preču piegāde iekšzemē	5
3.	Preču iegāde ES teritorijā	11
4.	Īpašie nodokļa piemērošanas režīmi	16
4.1.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms darījumiem ar lietotām mantām, mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem un senlietām	16
4.2.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms kokmateriālu piegādei un ar kokmateriāliem saistītiem pakalpojumiem	17
4.3.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms metāllūžņu piegādei un ar metāllūžņiem saistītiem pakalpojumiem	19
4.4.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms lauksaimniekiem.....	21
4.5.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms būvniecības pakalpojumiem.....	23
4.6.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms mobilo telefonu, planšetdatoru, klēpj datoru, integrālās shēmas ierīču un spēļu konsoļu piegādēm.....	28
4.7.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms graudaugu un tehnisko kultūru piegādēm	29
4.8.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms neapstrādātu dārgmetālu, dārgmetālu sakausējumu un ar dārgmetālu plaķētu metālu piegādēm.....	30
4.9.	Īpašs nodokļa piemērošanas režīms melno un krāsaino metālu pusfabrikātu piegādēm	31
5.	Preču imports.....	33

Metodiskā materiāla mērķis ir nodrošināt labāku izpratni par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) (turpmāk arī – nodoklis) piemērošanu tiem nodokļa maksātājiem, kuri veic preču piegādes iekšzemē, preču iegādes Eiropas Savienības (ES) teritorijā, preču importu, kā arī piemēro īpašos PVN piemērošanas režīmus.

1. Vispārīga informācija

Šajā metodiskajā materiālā sniegta metodiska palīdzība PVN piemērošanā:

- preču piegādei iekšzemē;
- preču iegādei ES teritorijā;
- īpašajam nodokļa piemērošanas režīmam darījumos ar lietotām mantām, mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem un senlietām;
- īpašajam nodokļa piemērošanas režīmam kokmateriālu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem;
- īpašajam nodokļa piemērošanas režīmam metāllūžņu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem;
- īpašajam nodokļa piemērošanas režīmam lauksaimniekiem;
- preču importam.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma (turpmāk – likums) nosacījumiem ar PVN apliek šādus saimnieciskās darbības ietvaros iekšzemē veiktos darījumus:

- preču piegādi (tai skaitā preču piegādi ES teritorijā un preču eksportu) par atlīdzību;
- pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību;
- preču iegādi ES teritorijā par atlīdzību.

Kas ir saimnieciskā darbība

Jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību (tai skaitā jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbība, lauksaimnieciska darbība) likuma izpratnē ir saimnieciskā darbība.

Preču piegāde ir darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu. Par preču piegādi uzskata arī darījumus ar:

- nekustamo īpašumu vai tā daļu;
- elektroenerģiju, gāzi, siltumenerģiju, apkuri, ūdeni, tvaiku un dzesēšanas enerģiju.

Par preču piegādi par atlīdzību uzskata reģistrēta nodokļa maksātāja saimnieciskajā darbībā izmantojamo aktīvu daļu nodošanu bez atlīdzības savām vai sava personāla privātajām vajadzībām vai šo aktīvu daļu izmantošanu citiem mērķiem, nevis savas saimnieciskās darbības vajadzībām, ja priekšnodoklis par attiecīgajām precēm vai to sastāvdaļām bijis pilnīgi vai daļēji atskaitīts.

Par preču piegādi ES teritorijā par atlīdzību uzskata arī kustamas lietas – iekšzemes nodokļa maksātāja saimnieciskajā darbībā izmantojamo aktīvu daļas – nosūtīšanu vai transportēšanu no iekšzemes uz galamērķi citā dalībvalstī savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai šajā dalībvalstī, ja šo pārvietošanu veic pats iekšzemes nodokļa maksātājs vai cita persona viņa vārdā.

Preču piegādes darījumā ar nodokli apliekamā vērtība ir atlīdzība par piegādātajām precēm vai sniegtajiem pakalpojumiem.

Preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas darījumā starp saistītām personām likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē ar nodokli apliekamā vērtība ir preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas tirgus vērtība, ja darījuma vērtība ir:

- mazāka par tirgus vērtību un preču vai pakalpojumu saņēmējam nav tiesību atskaitīt priekšnodokli pilnā apmērā;
- mazāka par tirgus vērtību un preču piegādātājam vai pakalpojumu sniedzējam nav tiesību atskaitīt priekšnodokli pilnā apmērā, un preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana ir atbrīvota no nodokļa saskaņā ar likuma 52. panta pirmo daļu;
- lielāka par tirgus vērtību un preču piegādātājam vai pakalpojumu sniedzējam nav tiesību atskaitīt priekšnodokli pilnā apmērā.

Preču piegādes brīdis ir brīdis, kad faktiski tiek veikta preču piegāde, bet ne vēlāk par brīdi, kad preces ir saņēmis preču saņēmējs, ja likuma 31. pantā nav noteikts citādi.

Reģistrēts nodokļa maksātājs izraksta nodokļa rēķinu par veikto darījumu ne vēlāk kā piecpadsmitajā dienā no darījuma brīža vai avansa maksājuma saņemšanas brīža, ja likuma 131. pantā nav noteikts citādi.

Par preču piegādi par atlīdzību neuzskata saimnieciskās darbības vajadzībām paredzēto preču izmantošanu paraugu vai mazas vērtības dāvanu veidā.

Par mazas vērtības dāvanu ir uzskatāma prece, kuru nodod bez atlīdzības un kuras vērtība bez nodokļa vienam cilvēkam kalendāra gada laikā nepārsniedz 15,00 EUR, izņemot preci, kas ir attiecināma uz reklāmas vai reprezentācijas izdevumiem.

Par preču piegādi par atlīdzību neuzskata uzņēmuma pāreju (mantas kopības vai tās daļas pāreju, kas izpaužas kā aktīvu un saistību nodošana) cita saimnieciskās darbības veicēja īpašumā vai lietošanā, ja, nododot aktīvus un saistības par atlīdzību vai bez tās vai ieguldot kapitālsabiedrības pamatkapitālā vai personālsabiedrības ieguldījumā (kapitālā), uzņēmuma ieguvējs kļūst par atdevēja tiesību un saistību pārņēmēju Komerclikuma izpratnē un tiek turpināta saimnieciskā darbība, kas nav saistīta ar uzņēmuma izpārdošanu vai komercsabiedrības likvidēšanu.

Ja iepriekš minētās uzņēmuma pārejas rezultātā uzņēmuma ieguvējs nekļūst par atdevēja tiesību un saistību pārņēmēju Komerclikuma izpratnē un saimnieciskā darbība netiek turpināta, aktīvu un saistību nodošanu uzskata par atsevišķu preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu (iegūtās tiesības un citi nemateriālie aktīvi), kas apliekama ar nodokli likumā noteiktajā kārtībā.

Ar nodokli apliek jebkuru preču importu, ja likumā nav noteikts citādi.

Lai noteiktu, kā PVN piemērojams preču piegādei, nosaka preču piegādes vietu.

2. Preču piegāde iekšzemē

Preču piegāde ir darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu.

Ja preces nosūta vai transportē, preču piegādes vieta (arī preču piegādei ES teritorijā) ir vieta, kur preces atrodas brīdī, kad sākas preču nosūtīšana vai transportēšana preču saņēmējam.

Ja preces nenosūta vai netransportē, preču piegādes vieta ir vieta, kur preces atrodas to piegādes brīdī.

Ja preces, ko nosūtījis vai transportējis preču piegādātājs, preču saņēmējs vai trešā persona, montē vai uzstāda preču piegādātājs vai trešā persona viņa vārdā, preču piegādes vieta ir vieta, kur preces montē vai uzstāda.

Preču piegādē ir svarīgi noteikt, kurā brīdī tiek nodotas īpašuma tiesības uz precī, un šo brīdi uzskata par preču piegādes darījuma brīdi, kā arī šis brīdis ir vienāds gan pārdevējam, gan pircējam:

- ja preces līdz pircējam transportē pārdevējs (vai transporta uzņēmums pārdevēja uzdevumā), īpašuma tiesības uz precī pāriet tikai tad, kad pircējs saņem precī no pārdevēja vai pārvadātāja;
- ja preču transportēšanu nodrošina pircējs, piegādes brīdis ir brīdis, kad prece nodota pārvadājumam;
- PVN deklarācijā darījumu norāda tajā taksācijas periodā, kad veikta piegāde (ir nodotas īpašumtiesības) un izrakstīts nodokļa rēķins (rēķinu izraksta 15 dienu laikā no darījuma brīža).

Ar nodokli neapliek šādas preču piegādes:

- pasta apmaksas zīmes, ko laiž apgrozībā un piegādā saskaņā ar Pasta likumu;
- cilvēka orgānu, mātes piena un cilvēka asiņu (tai skaitā asins plazmas un asins šūnu) piegādes;
- preču piegādes bērnu un jauniešu tiesību aizsardzības mērķiem, ko veic sabiedriskā labuma organizācijas.

Ja reģistrēts nodokļa maksātājs preces iegādājies vai izmantojis likuma 52. panta pirmajā daļā minēto ar nodokli neapliekamo darījumu nodrošināšanai vai valsts pārvaldes uzdevumu veikšanai, un par šīm precēm nav atskaitījis priekšnodokli, tad minēto preču piegādi ar nodokli neapliek.

1. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A", kuras saimnieciskā darbība ir mēbeļu ražošana, 2019. gada augustā Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B" piegādāja 50 krēslus. Nodokļa rēķins par piegādātajiem krēsliem izrakstīts

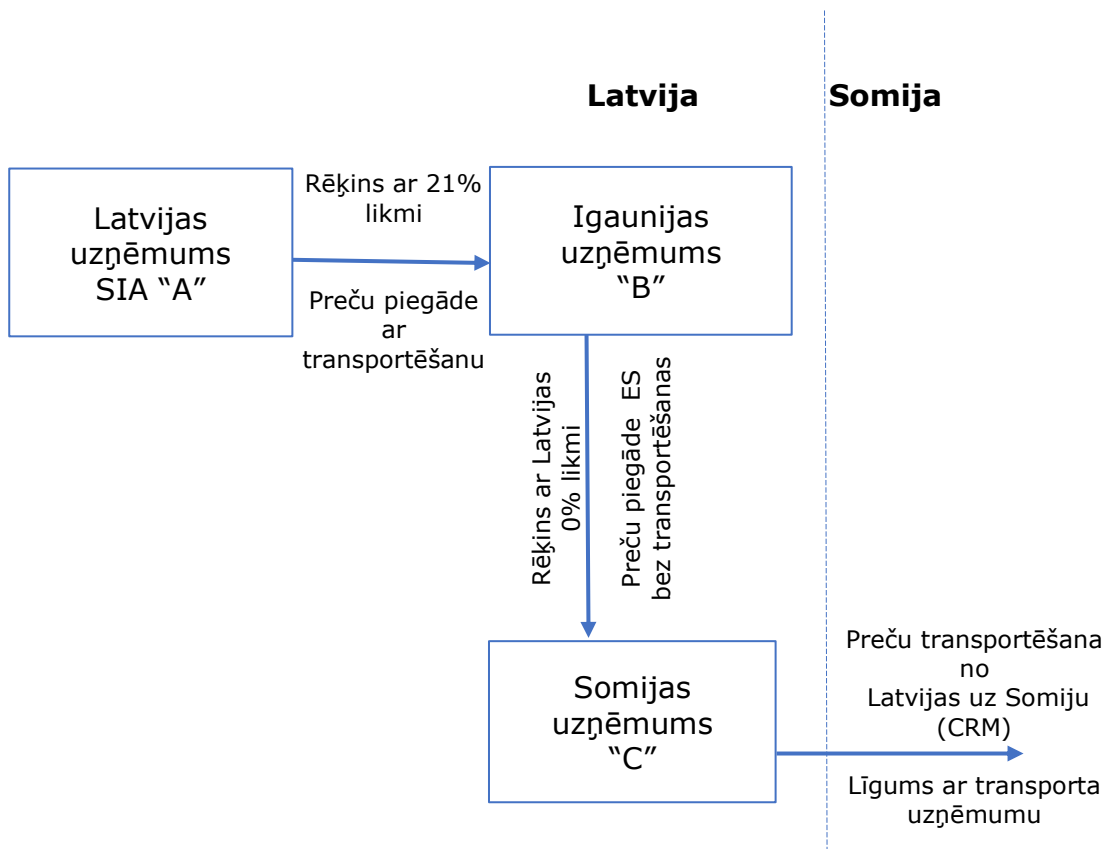
2019. gada 15. augustā. Izrakstītajā nodokļa rēķinā SIA "A" šai preču piegādei piemēro PVN standartlikmi.

Minēto darījumu norāda 2019. gada augusta PVN deklarācijas 40. un 41. rindā, aprēķināto nodokli – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

2. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" veic preču piegādi iekšzemē Igaunijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B", kur tas pārdod tālāk savam klientam Somijā reģistrētam nodokļa maksātājam "C", kurš pats transportē preces no Latvijas uz Somiju, slēdzot līgumu ar transporta pakalpojuma uzņēmumu. Nodokļa rēķinu un preču kustība attēlota 1. zīmējumā.

1. zīm.

Lai noteiktu PVN piemērošanu preču piegādei, pirmkārt, ir jānosaka darījuma vieta.

Svarīga nozīme darījuma vietas noteikšanai ir apstāklim – vai pārdevējs piegādā preci ar transportēšanu vai bez tās, likuma

izpratnē. Proti, ja pārdevējs transportē preces pats vai tā vārdā preci transportē trešā persona, piemēram, kravu pārvadājumu kompānija, tiek veikta preču piegāde ar transportēšanu. Savukārt, ja pircējs transportē

preci pats vai pircēja vārdā – trešā persona, tad tiek veikta preču piegāde bez transportēšanas.

Konkrētajā piemērā SIA "A" piegādā preces Igaunijas uzņēmumam "B" ar transportēšanu. Tādēļ preču piegādes vieta atbilstoši likuma 12. panta pirmajai daļai ir iekšzeme. SIA "A" jāizraksta nodokļa rēķins Igaunijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B", piemērojot preču piegādei attiecīgo nodokļa likumi, proti, 21 %, 12 % vai 5 % apmērā.

Darījumu SIA "A" jānorāda PVN deklarācijas 40. un 41. (42., 42.¹) rindā, aprēķināto nodokli 52. (53., 53.¹) rindā, informācija par darījumu jānorāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

Vienlaikus Igaunijas uzņēmums "B" konkrētajā piemērā veiks preču piegādi Somijas uzņēmumam "C" bez transportēšanas, jo preču piegādi ar transportēšanu veiks Somijas uzņēmums "C". Tādējādi preču piegādes vieta atbilstoši likuma 12. panta otrajai daļai ir iekšzeme. Tādējādi **Igaunijā reģistrētam nodokļa maksātājam "B" pirms plānotās preču piegādes Somijas reģistrētam nodokļa maksātājam "C" jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta (VID) PVN maksātāju reģistrā** un preču piegādei ES teritorijā jāpiemēro Latvijas PVN 0 % likmi, ievērojot likuma 43. panta ceturtajā daļā noteikto.

3. piemērs

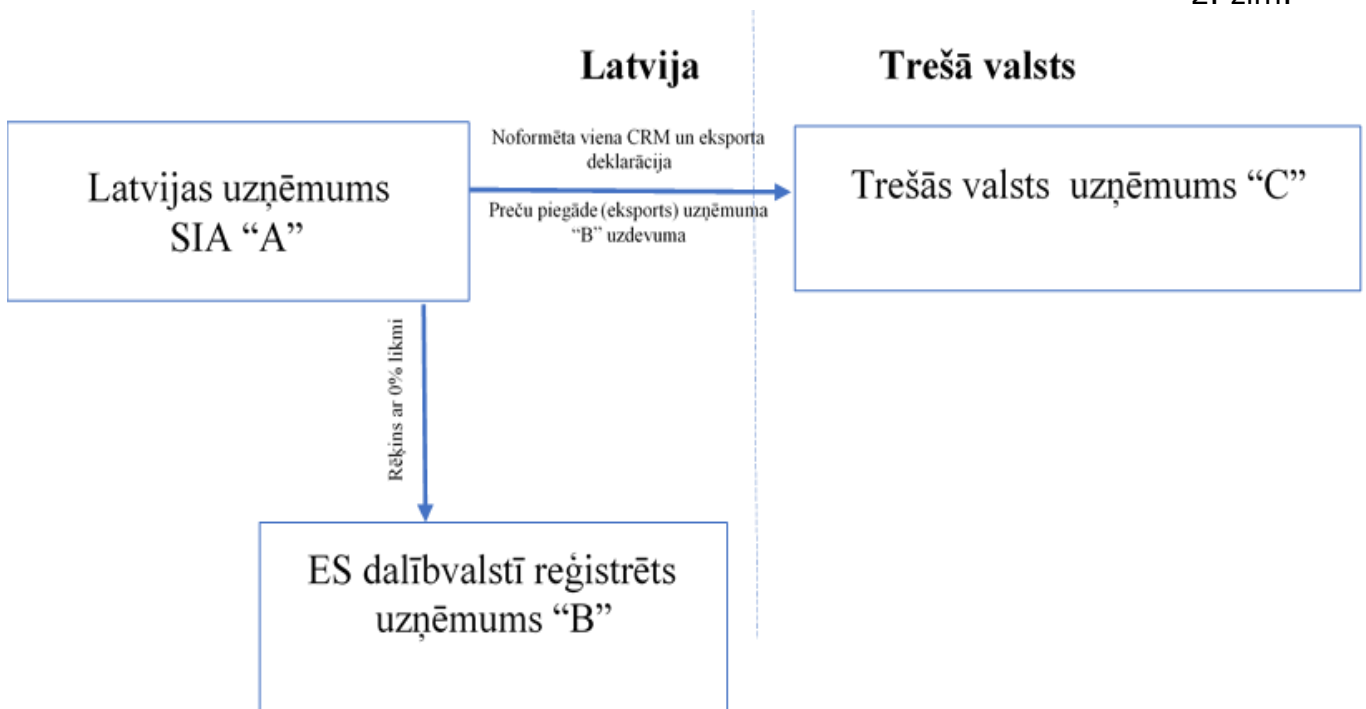
Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" veic preču piegādi iekšzemē citā ES dalībvalstī reģistrētam nodokļa maksātājam "B". Savukārt citā ES dalībvalstī reģistrēts nodokļa maksātājs "B" dod uzdevumu šo preču pārdevējam no pārdevēja noliktavas preces transportēt uz trešo valsti trešās valsts nodokļa maksātājam "C". Preču izvešanas muitas deklarācijā kā eksportētājs tiek norādīts citā ES dalībvalstī reģistrēts nodokļa maksātājs "B".

Pārdotajām precēm par preču pārvadājumu ir noformēta viena transporta pavadzīme (CMR) no Latvijas pārdevēja noliktavas uz trešo valsti.

SIA "A" dokumentāri var pamatot, ka tas pārdod preci citā ES dalībvalstī reģistrētam nodokļa maksātājam "B" un tā ir izvesta no ES teritorijas uz trešo valsti (noformēta eksporta deklarācija).

SIA "A" ir tiesības preču piegādei piemērot PVN 0 % likmi, norādot darījuma vērtību PVN deklarācijas 48.¹ rindā. SIA "A" nodokļa rēķinā par preču piegādi citas ES dalībvalsts nodokļa maksātājam "B" jānorāda atsauce uz likuma 43. panta pirmo daļu vai Padomes 2006. gada 28. novembra direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 146. panta 1. punkta "a" apakšpunktu.

Nodokļa rēķinu un preču kustība attēlota 2. zīmējumā.

4. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" noslēdz līgumu ar Ukrainā reģistrētu uzņēmumu "C" par mēbeļu piegādi.

Saskaņā ar līgumu SIA "A" mēbeles no Latvijas pa dzelzceļu jānosūta Lietuvā reģistrētam nodokļa maksātājam "B".

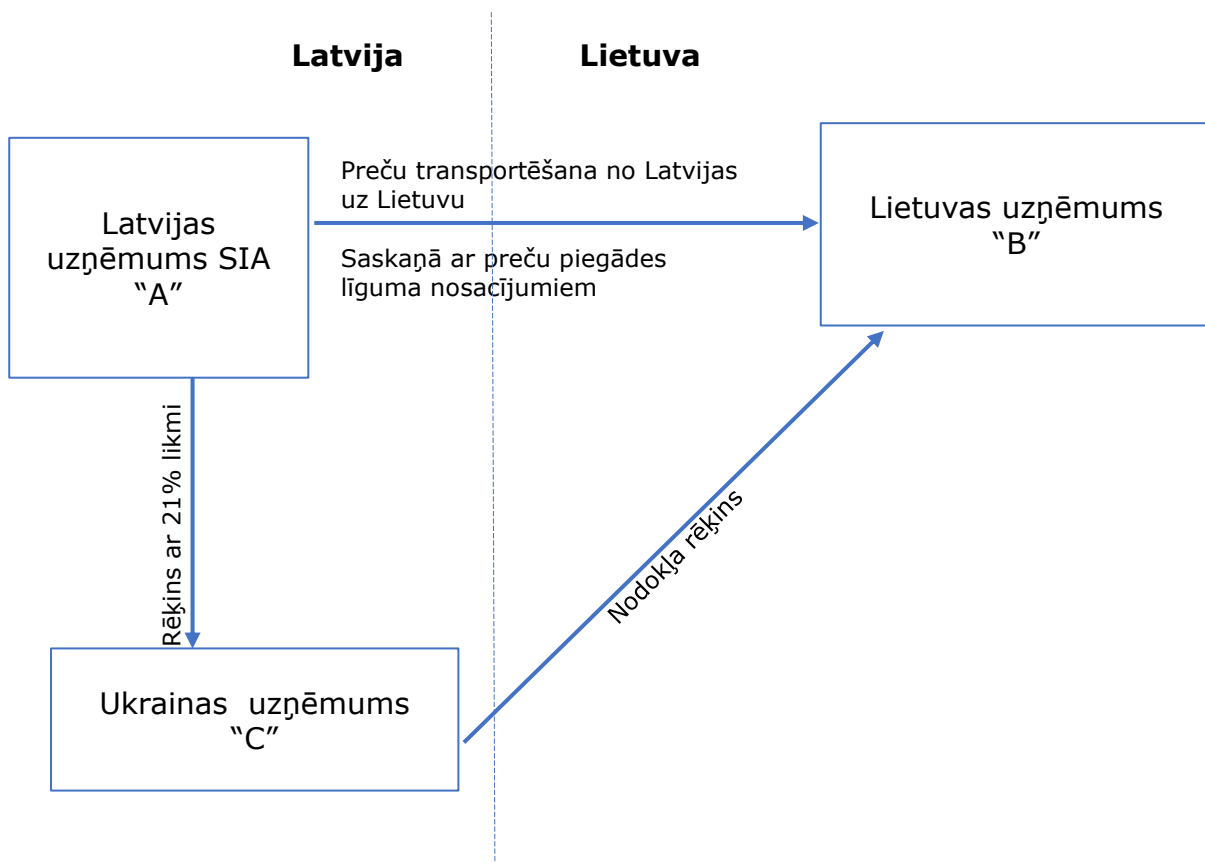
Samaksu par nosūtītajām mēbelēm SIA "A" saņem no Ukrainas uzņēmuma "C" (preču pircēja), bet mēbeles nosūta Lietuvas uzņēmumam.

SIA "A" izraksta nodokļa rēķinu Ukrainas uzņēmumam "C", kura uzdevumā mēbeles tiks nosūtītas uz Lietuvu.

Mēbeļu piegādes vieta ir Latvija, un darījumam piemēro nodokļa standartlikmi par mēbeļu piegādi iekšzemē.

Minēto darījumu norāda SIA "A" PVN deklarācijas 40. un 41. rindā, aprēķināto nodokli – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

Nodokļa rēķinu un preču kustība attēlota 3. zīmējumā.

5. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" noslēdz konsignācijas līgumu, kur ir atrunāti visi nosacījumi darījumam ar Latvijā reģistrētu nodokļa maksātāju SIA "B" par mēbeļu piegādi realizācijai. Preču piegāde notiek 2019. gada augustā. SIA "A" PVN taksācijas periods ir viens mēnesis.

Preču piegādei realizācijai PVN piemēro likumā vispārēji noteiktajā kārtībā. Nodokļa rēķinu par preču piegādi izraksta piecpadsmit dienu laikā par visām nodotajām precēm neatkarīgi no tā, cik preču attiecīgajā taksācijas periodā SIA "B" realizēs.

SIA "A" PVN aprēķina par to taksācijas periodu, kad ir veikta preču piegāde (2019. gada augustu), un nodokli iemaksā valsts budžetā 20 dienu laikā pēc attiecīgā taksācijas perioda beigām, t. i., līdz 2019. gada 20. septembrim. Minēto darījumu norāda SIA "A" 2019. gada augusta PVN deklarācijas 40. un 41. rindā, aprēķināto nodokli – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

6. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļu maksātājs SIA "A" daļu iegādāto preču, kas aplikamas ar PVN standartlikmi un kas bija paredzētas ar PVN aplikamu darījumu nodrošināšanai, nodod bez atlīdzības (ziedo) labdarībai sabiedriskā labuma organizācijai.

Par precēm, kas tiek ziedotas, to iegādes brīdī ir atskaitīts priekšnodoklis, jo tās bija paredzētas izmantot aplikamu darījumu nodrošināšanai.

Nododot šīs preces labdarībai, SIA "A" likuma izpratnē veic ar PVN apliekamu darījumu – preču piegādi par atlīdzību.

SIA "A" par minēto preču piegādi aprēķina PVN, piemērojot darījumam PVN standartlikmi (samazināto likmi). Iepriekš atskaitītā priekšnodokļa korekciju neveic. Minēto darījumu norāda PVN deklarācijas 40. un 41. rindā, aprēķināto nodokli – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

Fiziskās vai juridiskās personas un šādu personu ar līgumu vai norunu saistītas grupas vai to pārstāvji **līdz tam taksācijas periodam sekojošā mēneša 15. datumam, kad ir pārsniegts 50 000 EUR** sliexsnis (līdz 2023. gada 31. decembrim 40 000 EUR), **iesniedz VID iesniegumu**

reģistrācijai VID PVN maksātāju reģistrā.

7. piemērs

Fiziskās personas (saimnieciskās darbības veicējas), kas nav reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, veikto ar nodokli apliekamo preču piegāžu vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā 2021. gada 31. janvārī ir 60 000 EUR.

Fiziskā persona līdz 2021. gada 15. februārim reģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā, iesniedzot iesniegumu VID, un aprēķināto PVN no pārsnieguma summas iemaksā valsts budžetā.

Aprēķinātais PVN no pārsnieguma summas 20 000 EUR ir 3471,07 EUR (20 000 : 1,21 x 0,21) (nodokļa summu iekļauj darījuma vērtībā). Fiziskā persona (saimnieciskās darbības veicēja) līdz 2021. gada 20. februārim VID iesniedz paziņojumu par PVN samaksu (Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" 5. pielikumu) un triju darbdienu laikā pēc paziņojuma par PVN samaksu iesniegšanas iemaksā valsts budžetā aprēķināto PVN.

8. piemērs

Biedrība "A", kas nav reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, veic darbību, kurai nav saimnieciskās darbības un peļņas gūšanas rakstura, kā arī saimniecisko darbību. Saimnieciskās darbības ietvaros 2021. gada janvārī piegādā apbūves zemi (kas atbilst likuma 1. panta 1. punkta prasībām) par 65 000 EUR.

Biedrība šādu apbūves zemes piegādi veic vienu reizi 12 mēnešu laikā. Turpmāko 12 mēnešu laikā nav paredzēts veikt ar nodokli apliekamus darījumus.

Biedrība "A" no pārsnieguma summas 25 000 EUR (25 000 : 1,21 x 0,21) aprēķina PVN 4338,84 EUR (nodokļa summu iekļauj darījuma vērtībā), līdz 2021. gada 20. februārim VID iesniedz paziņojumu par PVN samaksu (Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" 5. pielikumu) un triju darbdienu laikā pēc paziņojuma par PVN samaksu iesniegšanas aprēķināto PVN iemaksā valsts budžetā.

9. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļu maksātājs SIA "A" nodod bez atlīdzības uzņēmuma datoru savam darbiniekam.

Datora atlikusī vērtība ir 200 EUR. Par minētā datora iegādi SIA "A" atskaitīts priekšnodoklis.

Minēto darījumu uzskata par preču piegādi par atlīdzību.

PVN = 200 EUR x 21 % = 42 EUR

SIA "A" darījuma vērtību 200 EUR norāda PVN deklarācijas 40. un 41. rindā, aprēķināto nodokli 42 EUR – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

Kas ir tirgus vērtība

Tirgus vērtība ir atlīdzība par precēm vai pakalpojumiem, kas attiecīgo preču vai pakalpojumu saņēmējam piegādes brīdī godīgas konkurences apstākļos būtu jāmaksā citam piegādātājam, kurš nav uzskatāms par saistītu personu likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē.

3. Preču iegāde ES teritorijā

Preču iegāde ES teritorijā — tiesību iegūšana rīkoties ar lietu kā īpašniekam, ja šīs lietas nosūtīšanu vai transportēšanu no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti veic preču piegādātājs vai preču saņēmējs, vai trešā persona preču piegādātāja vai preču saņēmēja vārdā

Ja preču iegādi ES teritorijā veic neregistrēts nodokļa maksātājs, tas nodokli neaprēķina. Šo kārtību piemēro līdz brīdim, kad neregistrētā nodokļa maksātāja preču iegādes kopējā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā ir **sasniegusi vai pārsniegusi 10 000 EUR.**

Ja preču iegādi ES teritorijā veic juridiska persona, kas nav nodokļa maksātāja, un šīs preces paredzētas šīs juridiskās personas darbībām vai darījumiem, kuros tā iesaistās valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu pildīšanā, tā neaprēķina PVN par preču iegādi ES teritorijā. Šo kārtību piemēro līdz brīdim, kad juridiskās personas, kas nav nodokļa maksātāja, preču iegādes ES teritorijā kopējā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā nav sasniegusi vai pārsniegusi 10 000 EUR.

10. piemērs

Latvijā reģistrēta publiska persona, kas nav nodokļa maksātāja un kura saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu pilda tai deleģētus valsts pārvaldes uzdevumus, no Vācijā reģistrēta nodokļa maksātāja iegādājas datorus 9000 EUR vērtībā.

Iegādātos datorus publiskā persona izmantos tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu nodrošināšanai. Kalendāra gadā citas preču iegādes ES teritorijā netiek veiktas.

Tā kā publiskā persona, kas nav nodokļa maksātāja, iegādātos datorus izmantos tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu nodrošināšanai un to vērtība kalendāra gadā nepārsniedz 10 000 EUR, tā neaprēķina PVN par šo preču iegādi.

Par preču iegādi ES teritorijā neuzskata preču nosūtīšanu Latvijā uz laiku līdz 24 mēnešiem (piemēram, šo preču izstādīšanai, pārstrādāšanai u. c. darbībām). Šo normu nepiemēro, ja persona ievedusi iekšzemē preces šo preču pārstrādei, apstrādei vai remontam uz laiku, kas nav ilgāks par 24 mēnešiem, un pēc minēto pakalpojumu saņemšanas tās neizved uz valsti, no kuras šīs preces tika ievestas. Veicot minēto preču pārvietošanu, reģistrēts nodokļa maksātājs nodrošina detalizētu preču grāmatvedības uzskaiti, lai nodokļu administrācija varētu izsekot šo preču kustībai.

Par preču iegādi ES teritorijā neuzskata tādu preču saņemšanu muitas noliktavās vai brīvajās zonās, kurām citā ES dalībvalstī uzsākta eksporta procedūra.

Ja veikta preču iegāde ES teritorijā, preču iegādes vieta ir tā dalībvalsts, kurā preces atrodas brīdī, kad beidzas preču nosūtīšana vai transportēšana preču saņēmējam.

Ja reģistrēts nodokļa maksātājs, veicot preču iegādi ES teritorijā, darījuma brīdī ir uzrādījis derīgu VID PVN maksātāja reģistrācijas numuru, tad par preču iegādes ES teritorijā vietu ir uzskatāma iekšzeme, ja vien reģistrēts nodokļa maksātājs, kurš ir veicis šo iegādi, nepierāda, ka nodoklis ir piemērots tajā dalībvalstī, kurā beidzas preču nosūtīšana vai transportēšana.

Ja veikta preču iegāde ES teritorijā, tomēr uzskata, ka nodoklis ir piemērots tajā dalībvalstī, kur beidzas preču nosūtīšana vai transportēšana, ja:

- reģistrēts nodokļa maksātājs ir veicis preču iegādi ES teritorijā no citas dalībvalsts reģistrēta nodokļa maksātāja, lai piegādātu šīs preces galasaņēmējam tās dalībvalsts teritorijā, kuru uzskata par vietu, kur veikta šo preču iegāde ES teritorijā, proti, kurā preces atrodas brīdī, kad beidzas preču nosūtīšana vai transportēšana;
- preču galasaņēmējs ir dalībvalsts, kurā beidzas preču nosūtīšana vai transportēšana, reģistrēts nodokļa maksātājs un ir atbildīgs par nodokļa samaksu savas valsts budžetā kā šo preču saņēmējs;
- reģistrēts nodokļa maksātājs minēto preču piegādi ir norādījis ar īpašu atzīmi pārskatā par preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem ES teritorijā.

Preču iegādes ES teritorijā ar nodokli apliekamā vērtība ir atlīdzība par iegādātajām precēm vai, ja preču iegāde ES teritorijā veikta preču iegādei par atlīdzību pielīdzināmiem darījumiem, attiecīgo preču vai līdzīgu preču iegādes vērtība, vai, ja nav iegādes vērtības, preču ražošanas pašizmaksa, ko nosaka piegādes brīdī.

Nodokli par preču iegādi ES teritorijā norāda tā taksācijas perioda PVN deklarācijā, kad faktiski ir veikta preču iegāde ES teritorijā, bet ne vēlāk par brīdī, kad preces ir saņemtas un saskaņā ar likuma prasībām jābūt izrakstītam nodokļa rēķinam.

Ar nodokli neapliek tādu preču iegādi ES teritorijā, kuru piegādei iekšzemē būtu piemērojams atbrīvojums saskaņā ar likuma 52. pantu.

11. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" iegādājas mēbeles Igaunijā no Igaunijā reģistrēta nodokļa maksātāja un izved tās uz Latviju. Preču iegādes ES teritorijā vieta ir Latvija.

Iegādāto preču vērtību SIA "A" norāda PVN deklarācijas 50. rindā, aprēķināto nodokli – 55. rindā, priekšnodokli – 64. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata II daļā.

Ja iegādātās preces paredzēts izmantot ar PVN neapliekamajiem darījumiem, aprēķināto nodokli papildus norāda arī deklarācijas 66. rindā.

12. piemērs

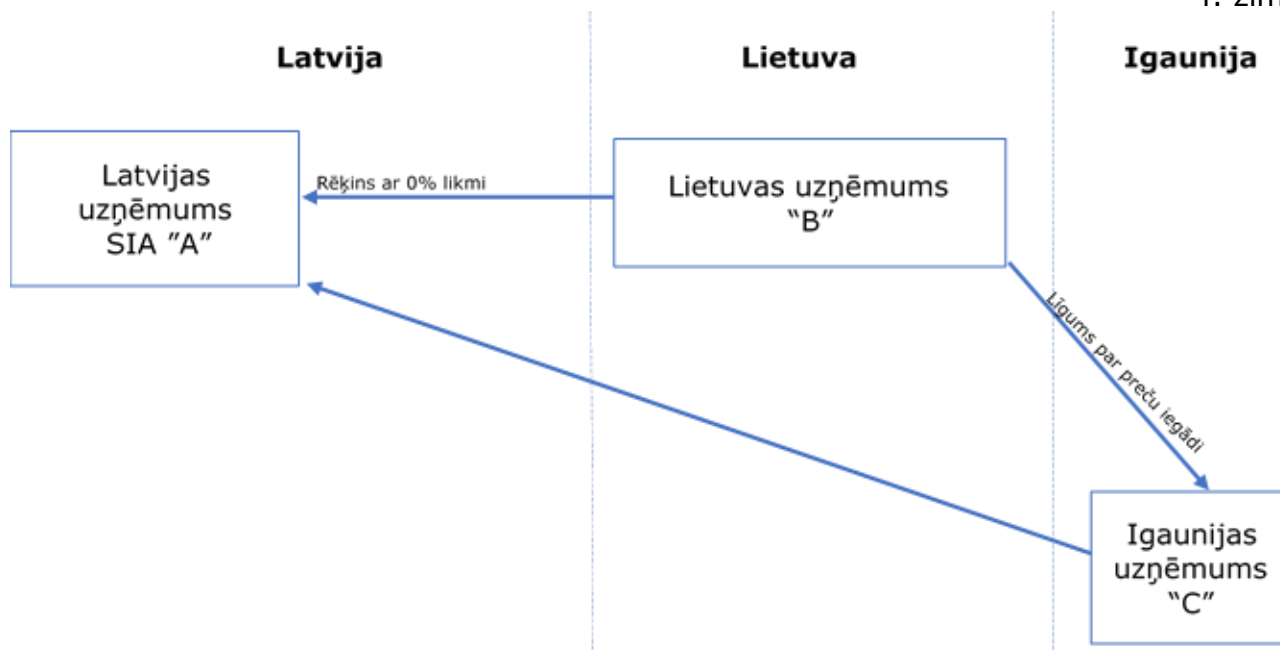
Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" ir noslēdzis līgumu ar Lietuvā reģistrētu nodokļa maksātāju uzņēmumu "B" par detaļu iegādi. Līgumā ir paredzēts, ka preces tiks piegādātas tieši no Igaunijā reģistrēta nodokļu maksātāja "C", par ko jau iepriekš Lietuvas uzņēmums "B" ir vienojies ar Igaunijas uzņēmumu "C".

Šajā gadījumā Latvijas uzņēmums "A" piedalās darījumā kā preču galasaņēmējs, par preču iegādi ES teritorijā no Lietuvas uzņēmuma "B" aprēķina PVN un darījuma vērtību norāda PVN deklarācijas 50. rindā, aprēķināto nodokli – 55. un 64. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata II daļā.

Ja iegādātās preces paredzēts izmantot ar PVN neapliekamajiem darījumiem, aprēķināto nodokli papildus norāda arī deklarācijas 66. rindā.

Nodokļa rēķinu un preču kustība attēlota 4. zīmējumā.

4. zīm.

Preces, ko nosūtījis vai transportējis preču piegādātājs, preču saņēmējs vai trešā persona, montē vai uzstāda preču piegādātājs vai trešā persona viņa vārdā, preču piegādes vieta ir vieta, kur preces montē vai uzstāda.

Darījuma brīdis preču iegādei ar montāžu ir brīdis, kad pabeigta iekārtas montāža vai uzstādīšana vai veikts avansa maksājums.

13. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļu maksātājs SIA "A" iegādājas ražošanas iekārtu no Vācijā reģistrēta nodokļa maksātāja uzņēmuma "B". Līgumā ir paredzēts, ka Vācijas uzņēmums "B" šo iekārtu arī uzstādīs Latvijas teritorijā.

SIA "A" uz Vācijas uzņēmuma "B" izrakstītā nodokļa rēķina pamata aprēķina PVN. Darījuma vērtību SIA "A" norāda PVN deklarācijas 50. rindā, aprēķināto nodokli – deklarācijas 55. un 64. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā.

Ja iegādātās preces paredzēts izmantot ar PVN neapliekamiem darījumiem, aprēķināto PVN papildus norāda arī deklarācijas 66. rindā.

14. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļu maksātājs SIA "A" veic preču iegādi ES teritorijā no Polijā reģistrēta nodokļa maksātāja "B", lai piegādātu šīs preces galasaņēmējam – Lietuvā reģistrētam nodokļa maksātājam "C". Par šādu darījuma veikšanas kārtību ir vienojušās visas darījumā iesaistītās puses.

Darījumā ir iesaistītas trīs dažādu ES dalībvalstu (Polijas, Latvijas un Lietuvas) personas, un katrs ir reģistrēts nodokļa maksātājs savā dalībvalstī.

Preces transportē no nodokļa maksātāja "B" dalībvalsts Polijas uz Lietuvu galasaņēmējam "C". Preču iegādes ES teritorijā vieta ir Lietuva.

SIA "A" savā PVN deklarācijā nav jānorāda preču iegāde ES teritorijā no Polijā reģistrēta nodokļa maksātāja "B".

SIA "A" PVN deklarācijas 48.² rindā norāda preču piegādi uz Lietuvu tur reģistrētam nodokļa maksātājam "C", informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 2 pārskatā, šo darījumu atzīmējot ar kodu "S".

15. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" nopirka preces (mēbeles) Polijā. Pārdevējs – Polijas uzņēmums "B" –, kas ir Polijā reģistrēts nodokļa maksātājs, pēc Latvijas SIA "A" lūguma nosūta šīs preces Latvijas klientam uz Vāciju. Preču galasaņēmējs Vācijā nav PVN maksātājs. SIA "A" nav reģistrēts Vācijā kā nodokļa maksātājs.

SIA "A" maksā PVN par preču iegādi ES teritorijā Latvijā, jo tas pārdevējam – Polijas uzņēmumam "B" – bija norādījis Latvijas PVN maksātāja numuru.

Minēto darījumu norāda SIA "A" PVN deklarācijas 50. rindā, aprēķināto nodokli – 55. rindā, priekšnodokli – 64. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata II daļā.

Tā kā preču piegāde veikta citas dalībvalsts neregistrētam nodokļa maksātājam, SIA "A" nav tiesību veikt priekšnodokļa atskaitīšanu. Tādēļ papildus aizpilda arī PVN deklarācijas 66. rindu.

Preču piegādi PVN deklarācijā nenorāda.

Turklāt SIA "A" ir jāvēršas Vācijas nodokļu administrācijā, lai noskaidrotu, vai preču piegādes veikšanai Vācijas klientam tam nebūtu jāreģistrējas Vācijā kā PVN maksātājam.

16. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" preces iepērk Vācijā no reģistrēta nodokļa maksātāja uzņēmuma "B" un Vācijā veic šo preču piegādi Vācijā reģistrētam nodokļa maksātājam uzņēmumam "C", neievēdot preces Latvijā. SIA "A" neveic preču iegādi ES teritorijā. Veicot piegādi uzņēmumam "C", preču piegādes vieta ir Vācija, un šai preču piegādei PVN piemēro atbilstoši Vācijas normatīvajiem aktiem PVN jomā.

SIA "A", iepērkot preces Vācijā, informē darījuma partneri uzņēmumu "B" (preču piegādātāju), ka preces netiks izvestas no Vācijas, t. i., netiks veikta preču piegāde ES teritorijā.

17. piemērs

Fiskālais pārstāvis veic preču iegādi ES teritorijā. Preces tiek iegādātas, lai tās eksportētu, un novietotas muitas noliktavā.

Preču iegādei ES teritorijā piemēro PVN 0 % likmi saskaņā ar likuma 44. pantu, un norāda to PVN 6 pārskata I daļā.

Juridisko personu, kas nav nodokļa maksātāja, uzskata par nodokļa maksātāju, ja tā veic preču iegādi ES teritorijā.

Neregistrēts nodokļa maksātājs reģistrējas VID, ja iegādāto preču ES teritorijā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā sasniedz vai pārsniedz 10 000 EUR. Reģistrācijas iesniegumu iesniedz līdz tā taksācijas perioda pirmā mēneša piecpadsmitajam datumam, kas seko taksācijas periodam, kurā ir sasniegts minētais sliekšnis. Šo nosacījumu neregistrētam nodokļa maksātājam ir tiesības nepiemērot, ja pēc vienas preču iegādes ES teritorijā, ar kuru sasniegts vai pārsniegts reģistrācijas sliekšnis – 10 000 EUR, nākamajā kalendāra gadā nav paredzēts veikt citas preču iegādes ES teritorijā, kuru kopējā vērtība pārsniegtu 10 000 EUR. Šajā gadījumā iemaksā nodokli valsts budžetā 23 dienu laikā no tā kalendāra mēneša beigām, kad šī summa pārsniegta.

Preču iegādes ES teritorijā ar nodokli apliekamā vērtība ir atlīdzība par iegādātajām precēm. Ja nodokli iemaksā budžetā pēc likumā noteiktā reģistrācijas sliekšņa – 10 000 EUR – sasniegšanas, ar nodokli apliek preču vērtību bez nodokļa, kas pārsniedz minēto sliekšni. Aprēķināto nodokļa summu iekļauj darījuma vērtībā.

Preču iegādes summas sliekšnis – 10 000 EUR veidojas no visām saņemto preču iegādes ES summām, izņemot jaunu transportlīdzekļu iegādes un akcīzes preču iegādes summas.

18. piemērs

Biedrība "A", kas nav reģistrēts nodokļa maksātājs, veic darbību, kurai nav saimnieciskās darbības un peļņas gūšanas rakstura, kā arī saimniecisko darbību. Biedrība "A" darbībai, kas netiek veikta saimnieciskās darbības ietvaros, no Somijā reģistrēta nodokļa maksātāja uzņēmuma "B" 2021. gada janvārī iegādājas futbola

inventāru (vērtība 13 000 EUR + Somijas PVN 2400 EUR¹). Nākamajā kalendāra gadā nav paredzēts veikt citas preču iegādes ES teritorijā, kuru kopējā vērtība pārsniegtu 10 000 EUR.

Biedrība "A" par veikto futbola inventāra iegādi no Somijas uzņēmuma "B" aprēķina un iemaksā Latvijas valsts budžetā PVN 520,66 EUR no pārsnieguma summas 3000 EUR (3000 : 1,21 x 0,21), iesniedzot PVN aprēķinu.

Biedrībai "A" ir tiesības samaksāt aprēķināto PVN līdz 2021. gada 23. februārim un neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā.

19. piemērs

Neregistrēta nodokļa maksātāja SIA "A" 2019. gada janvārī saņem preces no Vācijā reģistrēta nodokļa maksātāja (vērtība 8000 EUR + Vācijas PVN 950 EUR²). 2019. gada februārī šī persona saņem preces no Nīderlandē reģistrēta nodokļa maksātāja (vērtība 7500 EUR + Nīderlandes PVN 1575 EUR³).

Ņemot vērā, ka minētā persona 2019. gada februārī, saņemot preces no Nīderlandē reģistrēta nodokļa maksātāja, pārsniedz 10 000 EUR robežu, tai jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā un par veikto ar nodokli apliekamo preču iegādes kopējās vērtības pārsnieguma summu 5500 EUR jāaprēķina PVN, iekļaujot PVN darījuma vērtībā (5500 EUR (pārsnieguma summa):
1,21 X 0,21 = 954,54 EUR (aprēķinātais nodoklis)),

4. Īpašie nodokļa piemērošanas režīmi

4.1. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms darījumiem ar lietotām mantām, mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem un senlietām

Lietotu mantu, mākslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu tirgotājs (turpmāk – tirgotājs) ir tiesīgs izvēlēties piemērot īpašo nodokļa piemērošanas režīmu vai vispārīgo nodokļa piemērošanas kārtību darījumos ar Ministru kabineta noteiktajām precēm, kuras uzskata par lietotām mantām, mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem un senlietām.

Kas ir lietotas mantas

Par lietotām mantām uzskata ķermeniskas lietas, kas ir lietotas un derīgas turpmākai lietošanai tādā pašā veidā bez pārveidojumiem vai pēc labošanas un kas nav mākslas darbi, kolekciju priekšmeti vai senlietas.

Kas ir tirgotājs

Tirgotājs ir reģistrēts nodokļa maksātājs, kura saimnieciskā darbība ir lietotu mantu, mākslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu pirkšana vai importēšana, lai tās

¹ Piemērā minētais Somijas PVN apmērs ir tikai ilustratīvs, kas neatbilst precīzai Somijas PVN likmei.

² Piemērā minētais Vācijas PVN apmērs ir tikai ilustratīvs, kas neatbilst precīzai Vācijas PVN likmei.

³ Piemērā minētais Nīderlandes PVN apmērs ir tikai ilustratīvs, kas neatbilst precīzai Nīderlandes PVN likmei.

pārdotu, neatkarīgi no tā, vai tas rīkojas savās vai citas personas interesēs saskaņā ar līgumu, kas par pirkšanu vai pārdošanu paredz maksāt starpniecības atlīdzību.

Piemērojot īpašo nodokļa piemērošanas režīmu, ar nodokli apliek starpību starp pārdošanas vērtību (naudas summu), ko tirgotājs ir saņēmis par pircējam piegādātajām lietotām mantām, mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem vai senlietām, un iepirkuma vērtību, samazinot šo starpību par aprēķinātā nodokļa vērtību.

Pārdošanas vērtība ir visa atlīdzība, ko tirgotājs ir saņēmis vai saņems no pircēja vai trešās personas par preču piegādi, ieskaitot ar darījumu tieši saistītās subsīdijas, nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kā arī papildu maksājumus (piemēram, starpniecības atlīdzību, iesaiņošanas, transporta un apdrošināšanas izmaksas).

Iepirkuma vērtība ir visa atlīdzība, ko tirgotājs ir samaksājis vai samaksās pārdevējam vai mākslas darba autoram, vai autortiesību pārņēmējam par preču piegādi, ieskaitot ar darījumu tieši saistītās subsīdijas, nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kā arī papildu maksājumus (piemēram, starpniecības atlīdzību, iesaiņošanas, transporta un apdrošināšanas izmaksas).

20. piemērs

*Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" iegādājas lietotu motociklu no fiziskās personas Lietuvā par 2000 EUR. Motociklam ir atrasts pircējs – fiziska persona – un noslēgts pārdošanas līgums par 2200 EUR. SIA "A" ir izvēlēties piemērot īpašo nodokļa piemērošanas režīmu. Motocikla pārdošanas ar PVN apliekamā vērtība ir $(2200 \text{ EUR} - 2000 \text{ EUR}) : 1,21 = 165,29 \text{ EUR}$.
Aprēķinātais PVN ir $165,29 \text{ EUR} \times 21 \% = 34,71 \text{ EUR}$.*

21 .piemērs

*Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" savu apliekamo darījumu nodrošināšanai, par kuru PVN ir tiesības atskaitīt 100 % apmērā, Vācijā iegādājas lietotu automobili no Vācijā reģistrēta nodokļa maksātāja, kurš tās piegādei ir piemērojis vispārīgo PVN piemērošanas kārtību. Lietota automobiļa transportēšanu no Vācijas uz Latviju nodrošina trešā persona. Nodokļa maksātājs "A" veic ar nodokli apliekamu darījumu par atlīdzību, t. i., preču iegādi ES teritorijā. SIA "A" ir pienākums aprēķināt un iemaksāt valsts budžetā nodokli, piemērojot šim darījumam standartlikmi.
Lietota automobiļa iegādes ES teritorijā vērtību SIA "A" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 50. rindā, aprēķināto nodokli – 55. rindā, priekšnodokli – 64. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata II daļā.
Tātad, pārdodot šo automobili, PVN piemēro tikai vispārīgajā kārtībā.*

4.2. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms kokmateriālu piegādei un ar kokmateriāliem saistītiem pakalpojumiem

Īpašo nodokļa piemērošanas režīmu piemēro šādu kokmateriālu piegādei – nocirstiem un atzarotiem, sagarumotiem vai nesagarumotiem, mizotiem vai nemizotiem,

garenvirzienā sašķeltiem vai nesašķeltiem apaļkokiem, kuri sastāv no viena elementa bez mākslīgiem savienojumiem un kuru garums ir lielāks par vienu metru, bet tievgaļa diametrs nav mazāks par trim centimetriem, jebkurā garumā sazāģētiem, ēvelētiem vai neēvelētiem zāģmateriāliem, kuri sastāv no viena elementa bez mākslīgiem savienojumiem un ir biezāki par sešiem milimetriem, malkai apaļkoku, pagaļu, zaru, zaru saišķu vai tamlīdzīgā veidā, koksnes šķeldām un skaidām, zāģskaidām un koksnes atlikumiem, zāģskaidu un koksnes atlikumiem aglomerētu vai neaglomerētu briķešu, granulu vai tamlīdzīgā veidā, ko paredzēts izmantot kā koksnes kurināmo, un ar minēto kokmateriālu piegādi saistītiem pakalpojumiem:

- ar kokmateriālu sagatavošanu saistītiem pakalpojumiem (tai skaitā ciršanas tiesību piešķiršanai, platību stigošanai meža zemē un cirsmu parauglaukuma ierīkošanai, augoša koka un apaļkoka uzmērīšanai, vērtēšanai, nozāģēšanai, atzarošanai un krautņu veidošanai);
- kokmateriālu apstrādes un pārstrādes pakalpojumiem (tai skaitā zāģēšanai, garināšanai, mizošanai, frēzēšanai, ēvelēšanai, virpošanai, slīpēšanai, žāvēšanai, līmēšanai, lakošanai un šķeldošanai);
- kokmateriālu marķēšanai, brāķēšanai, šķirošanai un pakošanai;
- kokmateriālu ķīmiskās apstrādes pakalpojumiem (tai skaitā kokmateriālu antiseptēšanai);
- kokmateriālu transportēšanai, iekraušanai, izkraušanai, pārkraušanai un glabāšanai;
- ar kokmateriālu piegādi saistītiem tirgus izpētes (mārketinga) un starpniecības pakalpojumiem.

Nodokli par šī metodiskā materiāla 4.2. apakšnodaļā minēto kokmateriālu piegādi un pakalpojumiem, kas veikti iekšzemē, valsts budžetā maksā kokmateriālu saņēmējs, ja kokmateriālu piegādātājs un kokmateriālu saņēmējs ir reģistrēti nodokļa maksātāji.

Vēršam uzmanību, ka, ieviešot šo īpašo nodokļa piemērošanas režīmu kokmateriālu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem, kā arī pakāpeniski plašinot kokmateriālu tvērumu, mērķis bija maksimāli aptvert visu primārās koksnes produktu klāstu, novērst dažādas tiesību normu interpretācijas, veicināt godīgu konkurenci un mazināt krāpnieciskās darbības PVN jomā, kā arī atvieglot šo normu piemērošanu un administrēšanu.

Tādējādi likuma 141. panta otrā daļa ir piemērojama, ja iekšzemē tiek sniegti pakalpojumi, kuri ir minēti likuma 141. panta ceturtajā daļā, neatkarīgi no tā, vai minētie sniegtie pakalpojumi ir vai nav tieši saistīti ar likuma 141. panta trešajā daļā minēto kokmateriālu piegādi.

Šī metodiskā materiāla 4.2. apakšnodaļā minēto preču un pakalpojumu saņēmējs par saņemtajām precēm un pakalpojumiem maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

22. piemērs

*Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" piegādā kokmateriālus 10 000 EUR vērtībā Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B". Saņemtie kokmateriāli paredzēti preču saņēmēja apliekamo darījumu nodrošināšanai.
SIA "A" (preču piegādātājs):*

- izraksta preču saņēmējam PVN rēķinu, kurā norāda piegādāto preču vērtību bez PVN 10 000 EUR;
 - iekļauj savas PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā, norādot kopējo vērtību taksācijas periodā veiktajām kokmateriālu piegādēm 10 000 EUR, kā arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā, atsevišķi norādot katru nodokļa rēķinu, tai skaitā arī gadījumā, kad nodokļa rēķinā norādītā darījuma vērtība bez nodokļa nepārsniedz 10 000 EUR.
- Aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.
SIA "B" (preču saņēmējs):

- samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto preču vērtību 10 000 EUR;
 - aprēķina atbilstošu PVN summu no PVN rēķinā norādītās darījuma vērtības, piemērojot PVN. Aprēķinātais PVN ir 2100 EUR (t. i., 10 000 EUR x 21 %);
 - iekļauj aprēķināto PVN summu savas PVN deklarācijas 52. un 62. rindā.
- Informāciju par darījumu norāda arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā. PVN 1 pārskata I daļā atsevišķi norāda katru nodokļa rēķinu, saskaņā ar kuru maksā PVN par precēm, kurām piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu. PVN 1 pārskata I daļā norāda darījuma veida kodu "R1".

23. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" sniedz kokmateriālu transportēšanas pakalpojumus Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam "B", nodrošinot kokmateriālu transportēšanu no Latvijas uz Poliju (citu ES dalībvalsti). Minēto darījumu norāda SIA "A" PVN deklarācijas 41. rindā, aprēķināto nodokli – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

4.3. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms metāllūžņu piegādei un ar metāllūžņiem saistītiem pakalpojumiem

Īpašo nodokļa piemērošanas režīmu metāllūžņu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem piemēro šādu metāllūžņu piegādei:

- melno un krāsaino metālu un to sakausējumu atgriezumiem un lūžņiem, kas radušies saimnieciskās darbības rezultātā rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā vai citās jomās, kā arī sadzīvē;
- metāla izstrādājumiem vai to daļām, kas nav izmantojamas paredzētajam mērķim lūzumam, griezumam, nodiluma vai citu iemeslu dēļ;
- dažāda veida nolietotiem un atkārtoti neizmantojamiem transportlīdzekļiem vai to daļām, tai skaitā automobiļu vrakiem;
- elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem;
- baterijām un akumulatoriem.

Nodokli par šī metodiskā materiāla 4.3. apakšnodaļā minēto metāllūžņu piegādi, kas veikta iekšzemē, valsts budžetā maksā metāllūžņu saņēmējs, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- metāllūžņu piegādātājs un metāllūžņu saņēmējs ir reģistrēti nodokļa maksātāji;
- metāllūžņu saņēmējam ir licence metālu atgriezumam un metāllūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā vai, ja šādas licences nav, ir atļauja A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai vai atkritumu savākšanas, pārkraušanas, šķirošanas un uzglabāšanas atļauja.

Metāllūžņu piegādātāji, reģistrēti nodokļa maksātāji, kas iekšzemē pārdod nolietotus un atkārtoti neizmantojamus autokatalizatorus, lietotus svina akumulatorus, baterijas, lietotas metāla konstrukcijas, lietotas metāla mucas, lietotus elektromotorus (izgatavotus no metāla) u. c. metāla izstrādājumus, kas nav izmantojami paredzētajam mērķim lūzumam, griezumam, nodiluma vai citu iemeslu dēļ, kā arī dažādu veidu nolietotus un atkārtoti neizmantojamus transportlīdzekļus, vai to daļas un iekšzemē sniedz ar to piegādi saistītus pakalpojumus otram reģistrētam nodokļa maksātājam, kuram ir licence metāla atgriezumam un metāllūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā, piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu.

Metāllūžņu piegādātājs vai ar metāllūžņiem saistīta pakalpojuma sniedzējs izraksta metāllūžņu saņēmējam vai pakalpojuma saņēmējam nodokļa rēķinu, kurā piegādāto metāllūžņu vērtību norāda bez nodokļa.

Metāllūžņu saņēmējs vai ar metāllūžņiem saistīta pakalpojuma saņēmējs samaksā metāllūžņu piegādātājam vai pakalpojuma sniedzējam nodokļa rēķinā norādīto metāllūžņu vērtību, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

24. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" piegādā automobili 1000 EUR vērtībā sadalīšanai citam Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B", kuram ir licence metāla atgriezumam un metāllūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā. SIA "A" ir tiesības piemērot īpašo nodokļa piemērošanas režīmu metāllūžņu piegādei saskaņā ar likuma 143. pantā noteikto, jo:

- *metāllūžņu piegādātājs (SIA "A") un metāllūžņu saņēmējs (SIA "B") ir reģistrēti nodokļa maksātāji;*
 - *metāllūžņu saņēmējam ir licence metāla atgriezumam un metāllūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā;*
 - *automobilis ir nolietots un nav atkārtoti izmantojams.*
- SIA "A" (preču piegādātājs):*
- *izraksta preču saņēmējam PVN rēķinu, kurā norāda piegādāto preču vērtību bez PVN 1000 EUR;*
 - *darījuma vērtību 1000 EUR norāda PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata III daļā;*
 - *aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.*
- SIA "B" (preču saņēmējs):*

- *samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto preču vērtību 1000 EUR;*
- *no rēķinā norādītās darījuma vērtības aprēķina PVN 21 % apmērā (t. i., 1000 EUR x 21 % = 210 EUR);*
- *norāda aprēķināto PVN summu 210 EUR PVN deklarācijas 52. un 62. rindā, informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata I daļā;*
- *aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļas 3. aili, norāda darījuma veida kodu "R2".*

25. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" pārdod nolietotas un atkārtoti neizmantojamas automašīnas, kas nav uzskatāmas par metāllūžņiem, t. i., pilnīgi vai daļēji nav izgatavotas no metāla (piemēram, keramikas autokatalizatorus, kas nesatur metālu), sadalei citam Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B", kuram ir licence metāla atgriezumam un metāllūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā. Šādam darījumam likuma 143. pantā noteikto īpašo nodokļa piemērošanas režīmu nepiemēro, un PVN par minēto darījumu (preču piegādi) maksā likumā noteiktajā vispārīgajā kārtībā.

4.4. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms lauksaimniekiem

Kas ir lauksaimnieks

Lauksaimnieks ir fiziskā vai juridiskā persona, kura nodarbojas ar lauksaimniecības kultūru, lopkopības un zivsaimniecības produkcijas (turpmāk – lauksaimniecības produkcija) ražošanu, kura nav reģistrēta nodokļa maksātāja un uz kuru attiecas likumā noteiktais nodokļa piemērošanas režīms.

Lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājs ir reģistrēts nodokļa maksātājs, kurš veic vai nodrošina lauksaimniecības produkcijas pirmapstrādi vai pārstrādā iepirktu neapstrādātu lauksaimniecības produkciju.

Lauksaimnieks saņem kompensāciju, nododot lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājam paša ražotu **neapstrādātu lauksaimniecības produkciju**, piemēram, pienu (nevis biezpienu vai krējumu), lopus (dzīvus vai kautķermeņus), graudus (nevis miltus).

Kompensācija par PVN, ko lauksaimnieks samaksājis, iegādājoties preces un saņemot pakalpojumus lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājam nodošanai paredzētās lauksaimniecības produkcijas ražošanas nodrošināšanai, ir 14 % apmērā no piegādātās lauksaimniecības produkcijas vērtības.

Kompensāciju saņem arī atbilstīga lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, ja tā:

- nav reģistrēta nodokļa maksātāja;
- saņemto kompensāciju pilnā apmērā izmaksā lauksaimniekam.

Lai lauksaimnieks varētu saņemt kompensāciju, tas iesniedz konkrētajam lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājam apliecinājumu, ka lauksaimnieks nav reģistrēts nodokļa maksātājs un tam ir tiesības saņemt kompensāciju saskaņā ar likuma 135. pantu.

Lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājam, sākot ar 2017. gada 1. janvāri, PVN deklarācijas 65. rindā norādītā lauksaimniecības produkcijas pārstrādātāja saskaņā ar likuma 135. pantu lauksaimniekiem izmaksātā nodokļa kompensācija 14 procentu apmērā no saņemtās produkcijas vērtības, norādama PVN deklarācijas PVN 1 pielikuma "Pārskats par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu" I daļā "PVN summas par iekšzemē iegādātajām

precēm un saņemtajiem pakalpojumiem”, atšifrējot darījumus ar katru lauksaimnieku no pirmā centa.

Lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājs savā nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu samazina valsts budžetā maksājamo nodokļa summu par lauksaimniekam izmaksātās kompensācijas summu.

Kompensāciju izmaksā arī šādi reģistrēti nodokļa maksātāji, ja tie ievēro lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājam šī metodiskā materiāla 4.4. apakšnodaļā noteiktos nosacījumus:

- atbilstīgas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības;
- Lauku atbalsta dienests, kas iepērk no lauksaimnieka paša ražotu neapstrādātu lauksaimniecības produkciju intervences uzkrājumu veidošanai.

Ja lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājs iepērk no lauksaimnieka lauksaimniecības produkciju par vērtību (bez kompensācijas), kas ir augstāka vai zemāka par tādu piegādes vērtību, par kādu tiek iepirkta analoga produkcija no reģistrēta nodokļa maksātāja, tas zaudē tiesības savā nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu samazināt valsts budžetā maksājamo nodokļa summu par lauksaimniekam izmaksātās kompensācijas summu.

Kompensāciju saskaņā ar likuma 135. pantu nav tiesību saņemt, ja:

- lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājam nodod iepirktus vai pārstrādātus produktus vai savāktus savvaļā augošus augu valsts produktus vai sēnes, vai nozvejotus vai nomedītus dzīvnieku valsts produktus, kuri nav iegūti lauksaimniecības produkcijas ražošanas rezultātā;
- lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājs neveic vai nenodrošina no lauksaimnieka iepirktās produkcijas pārstrādi, bet izmanto to tirdzniecībai.

26. piemērs

Kooperatīvā sabiedrība "Klēts", kas ir reģistrēts nodokļa maksātājs, iepērk no zemnieku saimniecības "Lapiņas" (ir apliecinājums, ka zemnieku saimniecība "Lapiņas" nav reģistrēts nodokļa maksātājs) graudus un veic to pirmapstrādi (kaltēšanu), kas atbilst lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmuma statusam.

Kooperatīvā sabiedrība "Klēts" (preču saņēmējs):

- izmaksā zemnieku saimniecībai "Lapiņas" kompensāciju 14 % apmērā no piegādātās produkcijas vērtības;
- izmaksāto kompensācijas summu norāda PVN deklarācijas 65. rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata I daļā, atsevišķi norādot katru nodokļa rēķinu;
- aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļas 3. aili, norāda darījuma veida kodu "K".

27. piemērs

Pašnodarbināta persona nodod medu tirdzniecības uzņēmumam SIA "A", kas ir reģistrēts nodokļa maksātājs, tālākai realizācijai mazumtirdzniecībā galapatērētājam.

Šādam darījumam likuma 135. pantā noteikto īpašo nodokļa režīmu nepiemēro, jo nav izpildīti likumā noteiktie nosacījumi. Tādēļ pašnodarbināta persona nav tiesīga saņemt kompensāciju 14 % apmērā par minēto darījumu.

28. piemērs

Kooperatīvā sabiedrība "Klēts", kas ir reģistrēts nodokļa maksātājs, iepērk no zemnieku saimniecības "Lapiņas" (ir apliecinājums, ka zemnieku saimniecība "Lapiņas" nav reģistrēts nodokļa maksātājs) graudus un tālākai pārdošanai veic to pirmapstrādi (piemēram, kaltēšanu), kas atbilst lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmuma statusam.

2024. gada augustā zemnieku saimniecības "Lapiņas" piegādātās lauksaimniecības produkcijas vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā pārsniedz 50 000 EUR.

Zemnieku saimniecība "Lapiņas" reģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā un turpmāk savām graudu piegādēm piemēro PVN vispārējā kārtībā.

Zemnieku saimniecība "Lapiņas" (preču piegādātājs):

- *paziņo preču saņēmējam kooperatīvajai sabiedrībai "Klēts", ka ir reģistrējies VID PVN maksātāju reģistrā;*
- *preču piegādēm piemēro PVN standartlikmi.*

Kooperatīvā sabiedrība "Klēts" (preču saņēmējs):

- *no brīža, kad zemnieku saimniecība "Lapiņas" reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, pārtrauc izmaksāt kompensāciju 14 % apmērā no piegādātās produkcijas vērtības;*
- *nodokļa rēķinā norādīto PVN summu norāda kā priekšnodokli PVN deklarācijas 62. rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata I daļā.*

4.5. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms būvniecības pakalpojumiem

2014. gada 1. oktobrī stājās spēkā jauns Būvniecības likums, Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi" un Ministru kabineta 2014. gada 2. septembra noteikumi Nr. 529 "Ēku būvnoteikumi", kuros ietvertie terminu skaidrojumi atšķiras no 1995. gada 10. augusta Būvniecības likumā un Ministru kabineta 1997. gada 1. aprīļa noteikumos Nr. 112 "Vispārīgie būvnoteikumi" noteiktajiem. Būvniecības likuma 1. panta 2. punktā noteikts, ka būvdarbi ir būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kurus veic būvlaukumā vai būvē, lai radītu būvi, novietotu iepriekš izgatavotu būvi vai tās daļu, pārbūvētu, atjaunotu, restaurētu, iekonservētu, nojauktu būvi vai ierīkotu inženiertīklu.

Ievērojot minēto, ar 2018. gada 1. janvāri īpašo PVN režīmu piemēro būvniecības pakalpojumiem, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

- sniegtie būvniecības pakalpojumi atbilst jēdzienam "būvdarbi";
- būvniecības pakalpojumi tiek sniegti iekšzemē un būvniecības pakalpojumu sniedzējs un būvniecības pakalpojumu saņēmējs ir reģistrēti iekšzemes PVN maksātāji.

Darbi, kas veikti ēkas vai būves (vai tās daļas) uzturēšanai, uzkopšanai vai iekārtu nomaiņai ēkā vai būvē (vai tās daļā), neietekmējot ēkas vai būves iekšējās un ārējās sienas, nav uzskatāmi par būvniecības pakalpojumiem, kam ir piemērojams īpašais PVN režīms.

Īpašo PVN režīmu piemēro arī būvniecības pakalpojumiem, kuri iekļauti noslēgtajos līgumos par būvniecības pakalpojumiem, tai skaitā:

- būvlaukuma sagatavošanai;
- būvobjekta pagaidu būvju būvēšanai un to nojaukšanai;
- būves nesošo un nenesošo elementu vai konstrukciju (tai skaitā iebūvējamo konstrukciju) būvēšanai;
- konstrukciju uzstādīšanai ar piegādi vai bez tās (tai skaitā stikloto konstrukciju, logu un durvju ielikšanai, liftu uzstādīšanai);
- iekārtu, kas ir būves neatņemama sastāvdaļa (tai skaitā ventilācijas sistēmas, apkures sistēmas), uzstādīšanai un montāžai;
- būves ārējai apdarei (tai skaitā fasādes apdarei un siltināšanai);
- būves iekšējai apdarei (tai skaitā sienu un griestu apdarei, siltināšanai, grīdas ieklāšanai, tapešu līmēšanai, virsmu krāsošanai vai lakošanai);
- inženierkomunikāciju izbūvei (tai skaitā ar būvi vai tās daļu funkcionāli saistīto inženiertīklu pievada un būves iekšējo inženiertīklu izbūvei);
- būves vai tās daļas konservācijai;
- būves vai tās daļas nojaukšanai;
- būvlaukuma sakopšanai un labiekārtošanai pēc būvdarbu pabeigšanas pirms būvobjekta nodošanas ekspluatācijā.

Nodokli par šī metodiskā materiāla 4.5. apakšnodaļā minētajiem būvniecības pakalpojumiem, kas sniegti iekšzemē, valsts budžetā maksā būvniecības pakalpojumu saņēmējs, ja būvniecības pakalpojumu sniedzējs un būvniecības pakalpojumu saņēmējs ir reģistrēts nodokļu maksātājs.

Piemērojot likuma 142. pantā noteikto, būvniecības pakalpojumu sniedzējs izraksta pakalpojumu saņēmējam PVN rēķinu, kurā norāda sniegtā pakalpojuma vērtību, bet nenorāda PVN likmi un aprēķināto PVN summu. Šī metodiskā materiāla 4.5. apakšnodaļā minēto pakalpojumu saņēmējs par saņemtajām precēm un pakalpojumiem maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

PVN īpašo režīmu piemēro arī pakalpojumiem, ko apakšuzņēmēji sniedz ģenerāluzņēmējam, ievērojot šī metodiskā materiāla 4.5. apakšnodaļā minētos nosacījumus.

Valsts vai pašvaldības iestāde vai pašvaldība, kura nav reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā un kura ir noslēgusi ar būvniecības pakalpojumu sniedzēju līgumu par šī metodiskā materiāla 4.5. apakšnodaļā minēto būvniecības pakalpojumu saņemšanu saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto iepirkuma procedūru vai ir iesaistīta kā publiskais partneris publiskās un privātās partnerības projektā saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu, pirms šo pakalpojumu saņemšanas reģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā.

Attiecībā uz projektēšanas pakalpojumiem gan pirms 2018. gada 1. janvāra, gan pēc tā īpašo nodokļa režīmu piemēro tikai tad, ja tā ir ietverta būvniecības pakalpojumu līgumā.

Sniegtā būvniecības pakalpojuma vērtībā iekļauj izmaksas, kas ir tieši saistītas ar konkrētā pakalpojuma sniegšanu, tai skaitā būvmateriālu, konstrukciju vai iekārtu, kas ir būves neatņemama sastāvdaļa, vai citu normatīvajos aktos būvniecības jomā paredzēto iekārtu iegādes un uzstādīšanas vērtību, būvniecības instrumentu, mehānismu vai tehnoloģisko iekārtu nomas vērtību.

29. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" ir noslēdzis līgumu ar pasūtītāju – Latvijā reģistrētu nodokļa maksātāju SIA "B" – par būvniecības pakalpojumiem Latvijas Republikas teritorijā par 10 000 EUR. Būvdarbu veikšanai (ēku pārbūvei) ir saņemta būvatļauja. Saņemtie būvniecības pakalpojumi tiks izmantoti ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Minētie būvniecības pakalpojumi atbilst likuma 142. pantā noteiktajiem nosacījumiem, un SIA "A" sniegtajiem būvniecības pakalpojumiem piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu.

SIA "A" (pakalpojuma sniedzējs):

- *izraksta pakalpojuma saņēmējai PVN rēķinu, kurā norāda sniegtā pakalpojuma vērtību bez PVN 10 000 EUR;*
- *darījuma vērtību 10 000 EUR norāda PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata III daļā;*
- *aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.*

SIA "B" (pakalpojuma saņēmējs):

- *samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto pakalpojuma vērtību 10 000 EUR;*
 - *no rēķinā norādītās darījuma vērtības aprēķina PVN 21 % apmērā (t. i., $10\,000 \times 21\% = 2100$ EUR);*
 - *aprēķināto PVN summu 2100 EUR norāda PVN deklarācijas 52. rindā;*
 - *atskaitāmo priekšnodokli 2100 EUR norāda PVN deklarācijas 62. rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata I daļā;*
 - *aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļas 3. aili, norāda darījuma veida kodu "R3".*
-

30. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" veic būvlaukuma sakopšanas un labiekārtošanas darbus pēc būvdarbu pabeigšanas un objekta nodošanas ekspluatācijā.

Atsevišķus būvlaukuma sakopšanas un labiekārtošanas darbus, kuri nav iekļauti būvniecības līgumā un tā pielikumos (būvdarbu tāmēs) par būvdarbu veikšanu, neuzskata par būvdarbiem būvniecības nozari regulējošo normatīvo aktu izpratnē, un tiem piemēro vispārīgo PVN piemērošanas kārtību.

31. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs – N pilsētas vidusskola (pasūtītāja) – ir noslēdzis līgumu ar Latvijā reģistrētu nodokļa maksātāju SIA "B" (ģenerāluzņēmēju) par būvniecības pakalpojumiem. Projektēšanas pakalpojumi ir iekļauti būvniecības līgumā un tā pielikumos (būvdarbu tāmēs) par būvdarbu

veikšanu. Ģenerāluzņēmējs SIA "B" ir noslēdzis līgumu ar SIA "C" (apakšuzņēmēju) par projektēšanas pakalpojumiem.

Apakšuzņēmējas SIA "C" sniegtos projektēšanas pakalpojumus minētajā gadījumā pēc ekonomiskās būtības vērtē kā atsevišķu pakalpojumu, kuram piemēro vispārīgo PVN piemērošanas kārtību, jo tas neatbilst likuma 142. pantā noteiktajam.

SIA "C" (apakšuzņēmējs):

- veiktajiem projektēšanas pakalpojumiem piemēro vispārīgo PVN piemērošanas kārtību;
- izraksta ģenerāluzņēmējam PVN rēķinu par sniegto pakalpojumu, kuram piemēro PVN standartlikmi 21 % apmērā;
- darījuma vērtību norāda PVN deklarācijas 40. un 41. rindā, PVN – 52. rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

SIA "B" (ģenerāluzņēmējs):

- izraksta pakalpojuma saņēmējai – N pilsētas vidusskolai – PVN rēķinu, kurā norāda sniegtā pakalpojuma vērtību (t. sk. no SIA "C" saņemtos projektēšanas pakalpojumus) bez PVN;
- darījuma vērtību norāda PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata III daļā;
- aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.

N pilsētas vidusskola (pasūtītāja):

- samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto būvniecības pakalpojuma vērtību;
 - no rēķinā norādītās darījuma vērtības aprēķina PVN 21 % apmērā;
 - aprēķināto PVN summu norāda PVN deklarācijas 52. rindā;
 - priekšnodokli norāda PVN deklarācijas 62. rindā un arī 66. rindā, jo saņemtie būvniecības pakalpojumi ir paredzēti ar PVN neapliekamo izglītības pakalpojumu nodrošināšanai, un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata I daļā;
 - aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļas 3. aili, norāda darījuma veida kodu "R3".
-

32. piemērs

Ģenerāluzņēmējs ir noslēdzis līgumu ar pasūtītāju (privātpersonu, kas nav PVN maksātājs) par būvniecības pakalpojumiem. Konkrēto būvdarbu veikšanai nav nepieciešama būvatļauja. Ģenerāluzņēmējs ir noslēdzis līgumus ar apakšuzņēmējiem par konkrētiem būvniecības pakalpojumiem, un tie ir iekļauti ģenerāluzņēmēja būvniecības līgumā un tā pielikumos.

Būvniecības pakalpojumiem, ko apakšuzņēmēji sniedz ģenerāluzņēmējam saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu un PVN rēķinu izraksta bez nodokļa saskaņā ar likuma 142. panta sesto daļu.

33. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" (pasūtītājs) ir noslēdzis līgumu ar Latvijā reģistrētu nodokļa maksātāju SIA "B" (ģenerāluzņēmējs) par būvniecības pakalpojumiem. Ir noformēta apliecinājuma karte par vienkāršotas atjaunošanas darbu veikšanu, un būvobjekts nav nodots ekspluatācijā. Ģenerāluzņēmējs SIA "B"

ir noslēdzis līgumu ar SIA "C" par virtuves mēbeļu, kas nav iebūvējamās mēbeles, piegādi un salikšanu. SIA "C" pamatdarbības veids ir tirdzniecība ar mēbelēm un to uzstādīšana.

SIA "C" veikto virtuves mēbeļu piegādi uzskata par preču piegādi, kurai piemēro PVN 21 % likmi.

34. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" ir noslēdzis līgumu ar pasūtītāju – Latvijā reģistrētu nodokļa maksātāju SIA "B" – par biroja telpu kosmētisko remontu (griestu un sienu krāsošanu).

SIA "B" saviem sniegtajiem pakalpojumiem piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu.

35. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" ir noslēdzis līgumu ar pasūtītāju – Latvijā reģistrētu nodokļa maksātāju SIA "B" – par elektroietaišu apsekošanu, profilaktiskajām pārbaudēm un bojājumu novēršanu.

Īpašo nodokļa piemērošanas režīmu nepiemēro inženierkomunikāciju vai inženiertīklu uzturēšanai, pārbaudei un tehniskai apkopei, tādēļ piemērā minētajiem pakalpojumiem PVN piemēro likumā noteiktajā vispārīgajā kārtībā.

36. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "Namsaimnieks" (daudzdzīvokļu mājas apsaimniekotājs), īstenojot ES fondu līdzfinansēto projektu "Daudzdzīvokļu mājas siltumnoturības uzlabošanas pasākumi", dzīvokļu īpašnieku vārdā ir noslēdzis līgumu par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas siltināšanas pakalpojumiem ar būvuzņēmēju SIA "C" (reģistrētu nodokļa maksātājs).

SIA "Namsaimnieks" ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašnieku, kuri nav reģistrēti nodokļa maksātāji, pilnvarotā persona.

Būvuzņēmējas SIA "C" sniegtajiem būvniecības pakalpojumiem PVN piemēro likumā noteiktajā vispārīgajā kārtībā, piemērojot PVN 21 % likmi.

Saņemot no būvniecības pakalpojumu sniedzējas nodokļa rēķinu par sniegtajiem būvniecības pakalpojumiem, SIA "Namsaimnieks" nav tiesību tajā norādīto PVN summu atskaitīt kā priekšnodokli.

SIA "Namsaimnieks" atjaunošanas pakalpojuma izmaksas sadala uz visiem daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašniekiem atbilstoši līguma nosacījumiem.

37. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "Namsaimnieks" (daudzdzīvokļu mājas apsaimniekotājs), īstenojot ES fondu līdzfinansēto projektu "Daudzdzīvokļu mājas siltumnoturības uzlabošanas pasākumi", savā vārdā ir noslēdzis līgumu par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas siltināšanas pakalpojumiem ar būvuzņēmēju SIA "C" (Latvijā reģistrētu nodokļa maksātāju).

SIA "Namsaimnieks" atbilstoši noslēgtajiem līgumiem uzskata par atjaunošanas pakalpojumu saņēmēju un tālāko atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašniekiem.

Tā kā SIA "Namsaimnieks" līgumu par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas siltināšanas pakalpojumiem ar būvuzņēmēju SIA "C" ir noslēdzis savā vārdā, sniegtajiem mājas siltināšanas pakalpojumiem būvuzņēmējs SIA "C" piemēro īpašo PVN piemērošanas režīmu. Par PVN nomaksu budžetā atbildīga ir SIA "Namsaimnieks".

SIA "C" (pakalpojuma sniedzējs):

- *izraksta pakalpojuma saņēmējai PVN rēķinu, kurā norāda sniegtā pakalpojuma vērtību bez PVN;*
- *darījuma vērtību norāda PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata III daļā;*
- *aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.*

SIA "Namsaimnieks" (pakalpojuma saņēmējs):

- *samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto pakalpojuma vērtību;*
- *no rēķinā norādītās darījuma vērtības aprēķina PVN 21 % apmērā;*
- *norāda aprēķināto PVN summu deklarācijas 52. rindā;*
- *atskaitāmo priekšnodokli norāda PVN deklarācijas 62. rindā un informāciju par darījumu norāda pielikuma PVN 1 pārskata I daļā;*
- *aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļas 3. aili, norāda darījuma veida kodu "R3".*

SIA "Namsaimnieks" daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašniekiem, kas nav reģistrēti nodokļa maksātāji, savā vārdā izraksta PVN rēķinus par sniegtajiem atjaunošanas pakalpojumiem, piemērojot PVN 21 % likmi.

4.6. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms mobilo telefonu, planšetdatoru, klēpjatoru, integrālās shēmas ierīču un spēļu konsoļu piegādēm

2016. gada 1. janvārī stājās spēkā 2015. gada 30. novembra likums "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā". Ar minētajiem grozījumiem likums papildināts ar 143.¹ pantu, nosakot īpašo nodokļa piemērošanas režīmu mobilo telefonu, planšetdatoru, klēpjatoru un integrālās shēmas

ierīču piegādēm, sākot ar 2016. gada 1. aprīli.

Savukārt 2018. gada 1. janvārī stājās spēkā 2017. gada 27. jūlija likums "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā", ar kuru likuma 143.¹ pants papildināts ar spēļu konsoļu piegādēm, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

Īpašo nodokļa piemērošanas kārtību piemēro šādu preču piegādei:

- mobilajiem telefoniem;
- planšetdatoriem un klēpjatoriem;
- integrālās shēmas ierīcēm (tai skaitā mikroprocesoriem un centrālo procesoru blokiem);
- spēļu konsolēm.

Šī metodiskā materiāla 4.6. apakšnodaļā minēto preču piegādātājs izraksta šo preču saņēmējam nodokļa rēķinu, kurā piegādāto preču vērtību norāda bez nodokļa.

Šī metodiskā materiāla 4.6. apakšnodaļā minēto preču saņēmējs samaksā šo preču piegādātājam nodokļa rēķinā norādīto preču vērtību.

Šī metodiskā materiāla 4.6. apakšnodaļā minēto preču saņēmējs par saņemtajām precēm maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

38. piemērs

*Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" piegādā planšetdatoru 500 EUR vērtībā Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B". Saņemtais planšetdators paredzēts preču saņēmēja ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.
SIA "A" (preču piegādātājs):*

- izraksta preču saņēmējai PVN rēķinu, kurā norāda piegādāto preču vērtību bez PVN 500 EUR;
- iekļauj savas PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā, norādot kopējo vērtību taksācijas periodā 500 EUR, kā arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā, atsevišķi norādot katru nodokļa rēķinu.

Aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.

SIA "B" (preču saņēmējs):

- samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto preču vērtību 500 EUR;
- aprēķina atbilstošu PVN summu no PVN rēķinā norādītās darījuma vērtības, piemērojot PVN. Aprēķinātais PVN ir 105 EUR (t. i., 500 EUR x 21 %);
- iekļauj aprēķināto PVN summu savas PVN deklarācijas 52. un 62. rindā; Informāciju par darījumu norāda arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā. PVN 1 pārskata I daļā atsevišķi norāda katru nodokļa rēķinu, uz kura pamata maksā PVN par precēm, kurām piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu. PVN 1 pārskata I daļā norāda darījuma veida kodu "R4".

4.7. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms graudaugu un tehnisko kultūru piegādēm

2016. gada 1. jūlijā stājās spēkā 2016. gada 16. jūnija likums "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā". Ar minētajiem grozījumiem likums papildināts ar 143.² pantu, nosakot īpašo nodokļa piemērošanas režīmu graudaugu un tehnisko kultūru (tostarp eļļas augu sēklu) piegādei, tai skaitā šo preču maisījumu (ko nemainītā stāvoklī parasti neizmanto galapatēriņam) piegādei, sākot ar 2016. gada 1. jūliju.

Īpašo nodokļa piemērošanas kārtību piemēro šādu preču piegādei:

- kviešiem;
- rudziem;
- miežiem;
- auzām;
- kukurūzai;
- griķiem;
- tritikālei;
- sojas pupām, arī šķeltām;
- linsēklām, arī šķeltām;
- rapšu vai ripšu sēklām, arī šķeltām.

Šī metodiskā materiāla 4.7. apakšnodalā minēto preču piegādātājs izraksta šo preču saņēmējam nodokļa rēķinu, kurā piegādāto preču vērtību norāda bez nodokļa.

Šī metodiskā materiāla 4.7. apakšnodalā minēto preču saņēmējs samaksā šo preču piegādātājam nodokļa rēķinā norādīto preču vērtību.

Šī metodiskā materiāla 4.7. apakšnodalā minēto preču saņēmējs par saņemtajām precēm maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

39. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" piegādā rudzus 2000 EUR vērtībā Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B". Iegādātie rudzi paredzēti preču saņēmēja ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.

SIA "A" (preču piegādātājs):

- *izraksta preču saņēmējai PVN rēķinu, kurā norāda piegādāto preču vērtību bez PVN 2000 EUR;*
 - *iekļauj savas PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā, norādot kopējo vērtību taksācijas periodā 2000 EUR, kā arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā, atsevišķi norādot katru nodokļa rēķinu.*
- Aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.*

SIA "B" (preču saņēmējs):

- *samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto preču vērtību 2000 EUR;*
 - *aprēķina atbilstošu PVN summu no PVN rēķinā norādītās darījuma vērtības, piemērojot PVN. Aprēķinātais PVN ir 420 EUR (t. i., 2000 EUR x 21 %);*
 - *iekļauj aprēķināto PVN summu savas PVN deklarācijas 52. un 62. rindā.*
- Informāciju par darījumu norāda arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā. PVN 1 pārskata I daļā atsevišķi norāda katru nodokļa rēķinu, saskaņā ar kuru maksā PVN par precēm, kurām piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu. PVN 1 pārskata I daļā norāda darījuma veida kodu "R5".*

4.8. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms neapstrādātu dārgmetālu, dārgmetālu sakausējumu un ar dārgmetālu plaķētu metālu piegādēm

2017. gada 1. janvārī stājas spēkā 2016. gada 23. novembra likums "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā". Ar minētajiem grozījumiem likums papildināts ar 143.³ pantu, nosakot īpašo nodokļa piemērošanas režīmu neapstrādātu dārgmetālu, dārgmetālu sakausējumu un ar dārgmetālu plaķētu metālu piegādei, sākot ar 2017. gada 1. janvāri.

Īpašo nodokļa piemērošanas kārtību piemēro šādu preču piegādei:

- neapstrādātiem dārgmetāliem un to pusfabrikātiem, ja uz tiem neattiecas saskaņā ar likuma 139. pantu noteiktais īpašais nodokļa piemērošanas režīms darījumos ar ieguldījumu zeltu;
- neapstrādātiem dārgmetālu sakausējumiem un to pusfabrikātiem;
- neapstrādātiem ar dārgmetālu plaķētiem metāliem un to pusfabrikātiem;
- dārgmetālu vai ar dārgmetālu plaķētu metālu lūžņiem un atlūzām.

Šī metodiskā materiāla 4.8. apakšnodaļā minēto preču piegādātājs izraksta šo preču saņēmējam nodokļa rēķinu, kurā piegādāto preču vērtību norāda bez nodokļa.

Šī metodiskā materiāla 4.8. apakšnodaļā minēto preču saņēmējs samaksā šo preču piegādātājam nodokļa rēķinā norādīto preču vērtību.

Šī metodiskā materiāla 4.8. apakšnodaļā minēto preču saņēmējs par saņemtajām precēm maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

40. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" piegādā neapstrādātu zeltu 15 000 EUR vērtībā Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B". Iegādātais zelts paredzēts preču saņēmēja – SIA "B" – ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.

SIA "A" (preču piegādātājs):

- *izraksta preču saņēmējam PVN rēķinu, kurā norāda piegādāto preču vērtību bez PVN 15 000 EUR;*
 - *iekļauj savas PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā, norādot kopējo vērtību taksācijas periodā 15 000 EUR, kā arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā, atsevišķi norādot katru nodokļa rēķinu.*
- Aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda.*

SIA "B" (preču saņēmējs):

- *samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto preču vērtību 15 000 EUR;*
 - *aprēķina atbilstošu PVN summu no PVN rēķinā norādītās darījuma vērtības, piemērojot PVN. Aprēķinātais PVN ir 3150 EUR (t. i., 15 000 EUR x 21 %);*
 - *iekļauj aprēķināto PVN summu savas PVN deklarācijas 52. un 62. rindā.*
- Informāciju par darījumu norāda arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā. PVN 1 pārskata I daļā atsevišķi norāda katru nodokļa rēķinu, saskaņā ar kuru maksā PVN par precēm, kurām piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu. PVN 1 pārskata I daļā norāda darījuma veida kodu "R6".*

4.9. Īpašs nodokļa piemērošanas režīms melno un krāsaino metālu pusfabrikātu piegādēm

No 2019. gada 1. jūlija atcelts īpašais nodokļa piemērošanas režīms metālizstrādājumu pakalpojumiem, kā arī likuma 143.⁴ pantā sašaurināts to melno un krāsaino metālu pusfabrikātu klāsts, kuriem piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu.

Preces, kuras uzskata par melno un krāsaino metālu pusfabrikātiem atbilstoši Kombinētās nomenklatūras kodiem, kas noteikti Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu I pielikumā un tās grozījumos noteiktas Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" 7. pielikumā.

**Melno un krāsaino metālu pusfabrikāti, kuru piegādēm piemēro īpašo
pievienotās vērtības nodokļa režīmu**

Nr. p. k.	Kombinētās nomenklatūras kods*	Nosaukums
1.	7207	Dzelzs vai nelegētā tērauda pusfabrikāti
2.	7208	Plakani dzelzs vai nelegētā tērauda velmējumi, ar platumu 600 mm vai vairāk, karsti velmēti, neplaķēti, bez elektrolītiska vai cita pārklājuma
3.	7209	Plakani dzelzs vai nelegētā tērauda velmējumi, ar platumu 600 mm vai vairāk, auksti velmēti (presēti aukstā stāvoklī), neplaķēti, bez galvaniska vai cita pārklājuma
4.	7210	Plakani dzelzs un nelegētā tērauda velmējumi, ar platumu 600 mm vai vairāk, plaķēti, ar elektrolītisku vai citu pārklājumu
5.	7211	Plakani dzelzs un nelegētā tērauda velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm, neplaķēti, bez elektrolītiska vai cita pārklājuma
6.	7212	Plakani dzelzs un nelegētā tērauda velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm, plaķēti, ar elektrolītisku vai citu pārklājumu
7.	7213	Stieņi, karsti velmēti, brīvi tītos saišķos, no dzelzs vai nelegētā tērauda
8.	7214	Citādi dzelzs un nelegētā tērauda stieņi, bez turpmākas apstrādes pēc kalšanas, karstās velmēšanas, karstās stiepšanas vai karstās presēšanas, taču ieskaitot pēc velmēšanas liektus stieņus
9.	7215	Citādi dzelzs un nelegētā tērauda stieņi
10.	7216	Dzelzs un nelegētā tērauda leņķi, fasonprofili un speciālie profili
11.	7218	Nerūsējošais tērauds lietņos vai citās pirmformās; nerūsējošā tērauda pusfabrikāti
12.	7219	Plakani nerūsējošā tērauda velmējumi, ar platumu 600 mm vai vairāk
13.	7220	Plakani nerūsējošā tērauda velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm
14.	7222	Citi nerūsējošā tērauda stieņi; leņķi, fasonprofili un speciālie profili no nerūsējošā tērauda
15.	7224	Citāds legētais tērauds lietņos vai citās pirmformās; citāda nerūsējošā tērauda pusfabrikāti
16.	7225	Plakani citādu legēto tēraudu velmējumi, ar platumu 600 mm vai vairāk
17.	7226	Plakani citu legēto tēraudu velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm

18.	7228	Citu legēto tēraudu stieņi; citu legēto tēraudu leņķi, fasonprofili un speciālie profili; dobi legētā un nelegētā tērauda stieņi
19.	7407	Vara stieņi un profili
20.	7604	Alumīnija stieņi un profili

* Atbilstoši kombinētajai nomenklatūrai un tās grozījumiem.

Šī metodiskā materiāla 4.9. apakšnodaļā minēto preču piegādātājs izraksta šo preču saņēmējam nodokļa rēķinu, kurā piegādāto preču vērtību norāda bez nodokļa.

Šī metodiskā materiāla 4.9. apakšnodaļā minēto preču saņēmējs samaksā šo preču piegādātājam nodokļa rēķinā norādīto preču vērtību.

Šī metodiskā materiāla 4.9. apakšnodaļā minēto preču saņēmējs par saņemtajām precēm maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

41. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" piegādā tērauda stieņus 3000 EUR vērtībā Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B". Iegādātie stieņi paredzēti preču saņēmēja apliekamo darījumu nodrošināšanai. SIA "A" (preču piegādātājs):

- izraksta preču saņēmējam PVN rēķinu, kurā norāda piegādāto preču vērtību bez PVN 3000 EUR;
- iekļauj savas PVN deklarācijas 40. un 41.¹ rindā, norādot kopējo vērtību taksācijas periodā 3000 EUR, kā arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā, atsevišķi norādot katru nodokļa rēķinu. Aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5. aili, PVN summu tajā nenorāda. SIA "B" (preču saņēmējs):

- samaksā preču piegādātājam PVN rēķinā norādīto preču vērtību 3000 EUR;
- aprēķina atbilstošu PVN summu no PVN rēķinā norādītās darījuma vērtības, piemērojot PVN. Aprēķinātais PVN ir 630 EUR (t. i., 3000 EUR x 21 %);
- iekļauj aprēķināto PVN summu savas PVN deklarācijas 52. un 62. rindā. Informāciju par darījumu norāda arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā. PVN 1 pārskata I daļā atsevišķi norāda katru nodokļa rēķinu, saskaņā ar kuru maksā PVN par precēm, kurām piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu. PVN 1 pārskata I daļā norāda darījuma veida kodu "R7".

5. Preču imports

Preču imports ir preču ieviešana ES teritorijā no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām, tās izlaižot brīvā apgrozībā.

Preču importēšanas vieta ir tā ES dalībvalsts, kurā tiek pabeigta (noslēgta) muitas procedūra – preču izlaišana brīvā apgrozībā.

Ja preces, kas ievestas ES teritorijā, izlaiž brīvā apgrozībā iekšzemē, nodokli, kas aprēķināts saskaņā ar likuma 41. pantu, preču saņēmējs maksā valsts budžetā pēc preču izlaišanas brīvā apgrozībā.

Nodokļa 0 % likmi piemēro preču importam, ja reģistrēts nodokļa maksātājs, kas darbojas citas dalībvalsts reģistrēta nodokļa maksātāja vārdā, šīs preces 30 kalendāra dienu laikā pēc to importa nemainīgā veidā piegādā uz citu dalībvalsti preču saņēmējam, kurš ir citas dalībvalsts reģistrēts nodokļa maksātājs, un tā rīcībā ir dokumenti, kas apliecina, ka importētās preces ir vai tiks nosūtītas uz citu dalībvalsti.

Nodokļa 0 % likmi piemēro preču importam, ja fiskālais pārstāvis, kas pārstāv trešās valsts vai trešās teritorijas reģistrētu nodokļa maksātāju vai citas dalībvalsts reģistrētu nodokļa maksātāju, šīs preces 30 kalendāra dienu laikā pēc to importēšanas piegādā uz citu dalībvalsti preču saņēmējam, kurš ir citas dalībvalsts reģistrēts nodokļa maksātājs, un tā rīcībā ir dokumenti, kas apliecina, ka importētās preces ir vai tiks nosūtītas uz citu dalībvalsti.

Importējot preces, ar nodokli apliekamajā vērtībā iekļauj pakalpojumu vērtību, ja pakalpojumi ir tieši saistīti ar preču importu un šo pakalpojumu vērtība (tai skaitā komisijas maksa, kā arī preču transportēšanas, iesaiņošanas un apdrošināšanas izmaksas, kas radušās līdz pirmajam galamērķim iekšzemē) nav iekļauta importēto preču muitas vērtībā, preču transportēšanas izmaksas līdz preču saņēmējam citā dalībvalstī, ja šī vieta ir zināma preču importa brīdī, normatīvajos aktos noteiktos nodokļus, nodevas un citus obligātos maksājumus, kas aprēķināti par preču importu, izņemot PVN.

Ja starptautiskajā preču pārvadājumu pavadzīmē preču piegādes galapunkts nav konkrēti norādīts, nosakot ar nodokli apliekamajā vērtībā iekļaujamo preču transporta pakalpojuma vērtību, par preču saņemšanas vietu uzskata muitas deklarācijā norādīto preču saņēmēja adresi.

Ar nodokli apliekamā preču vērtība ir pārstrādes vai apstrādes pakalpojuma vērtība, ja nodokļa maksātājs saskaņā ar normatīvajiem aktiem muitas jomā no iekšzemes ir izvedis jebkuru kustamu lietu, lai par samaksu pārstrādātu vai apstrādātu to trešajā valstī vai trešajā teritorijā, un pēc tam atkal ievēd iekšzemē.

Nodokli par preču importu norāda nodokļa deklarācijā un iemaksā valsts budžetā tad, kad kļūst iekasējams muitas nodoklis, ja likumā nav noteikts citādi.

Ar nodokli apliekamajā preču vērtībā neiekļauj dabas resursu nodokli un vieglo automobiļu un motociklu nodokli.

Ar nodokli neapliek preču importu, kas netiek aplikts ar muitas nodokli saskaņā ar Padomes 2009. gada 16. novembra Regulu (EK) Nr. 1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (kodificēta versija), izņemot šīs regulas 23. pantā minētos preču sūtījumus.

Ar nodokli neapliek tādu preču importu, ko iekšzemē ievēd personīgajā bagāžā fiziskā persona, kas ierodas no trešās valsts vai trešās teritorijas (turpmāk – ceļotājs), ja šādu preču importu neveic komerciālā nolūkā, t. i., neveic regulāri un ievēd tikai tādas preces, kas paredzētas ceļotāja personīgajai vai ģimenes lietošanai vai dāvināšanai. Minēto preču veidam un daudzumam ir jābūt tādām, kas neliecina par šo preču importu komerciālā nolūkā.

Par personisko bagāžu uzskata bagāžu, ko ceļotājs uzrāda muitas iestādēm iebraukšanas brīdī, kā arī bagāžu, ko ceļotājs vēlāk uzrāda tām pašām muitas

iestādēm, pierādot, ka šī bagāža izbraukšanas brīdī ir reģistrēta kā līdzvedama bagāža sabiedrībā, kas nodrošina ceļojumu.

Preces, ko ceļotājs ievē personīgajā bagāžā, neapliek ar nodokli, ievērojot šādus nosacījumus un ierobežojumus preču vērtībai:

preču kopējā vērtība vienai personai nepārsniedz:

- 300 EUR, ja ceļotājs ieceļo pa sauszemi;
- 430 EUR, ja ceļotājs ieceļo ar gaisa transportu vai jūras transportu;
- ceļotājiem, kas jaunāki par 15 gadiem, neatkarīgi no ieceļošanas veida preču kopējā vērtība vienai personai nepārsniedz 285 EUR;

Preču kopējā vērtībā neiekļauj:

- tās personīgās bagāžas vērtību, ko ceļotājs ievē uz laiku vai ievē atpakaļ pēc pagaidu izvešanas;
- ceļotāja personiskajām vajadzībām nepieciešamo zāļu vērtību;
- likuma 53. panta piecpadsmitajā daļā norādīto preču vērtību;
- vienas preces vērtība nav dalāma.

Ar nodokli neapliek tabakas izstrādājumus, alkoholiskos dzērienus un degvielu, ko ceļotājs ievē personīgajā bagāžā, ievērojot likuma "Par akcīzes nodokli" nosacījumus un šo preču daudzuma ierobežojumus.

Likuma 85. pantā ir noteikts **īpašs nodokļa piemērošanas režīms preču importa darījumos**, proti, par preču importu maksā PVN, uzrādot aprēķināto PVN atbilstošā taksācijas perioda PVN deklarācijā.

Īpašo režīmu var piemērot reģistrēts nodokļa maksātājs, ja tas veic preču importu savas saimnieciskās darbības ietvaros un ir saņēmis VID atļauju. Minēto atļauju piešķir, ja nodokļa maksātājs atbilst visiem likuma 85. panta ceturtajā daļā minētajiem nosacījumiem.

Reģistrēts nodokļa maksātājs ir tiesīgs piemērot īpašo nodokļa režīmu preču importa darījumos pamatlīdzekļu importam bez VID atļaujas, ja tiek ievēroti visi nosacījumi:

- reģistrēts nodokļa maksātājs importē pamatlīdzekli, ko paredzēts pilnībā vai daļēji izmantot ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai vismaz 12 kalendāra mēnešu laikā no brīža, kad veikts pamatlīdzekļa imports;
- pamatlīdzekļa vērtība (bez nodokļa) sasniedz vai pārsniedz 700 *euro*;
- reģistrētam nodokļa maksātājam nav nodokļa parādu par iepriekšējiem taksācijas periodiem.

Likuma 85. panta sestajā daļā īpaši definēts, kādas automašīnas arī tiek uzskatītas par pamatlīdzekļiem tieši šā likuma izpratnē un, kādiem nosacījumiem izpildoties, ir piemērojams īpašais nodokļa režīms importa darījumos bez VID izdotas atļaujas.

Par pamatlīdzekli uzskata arī vieglo automašīnu, ja to importē reģistrēts nodokļa maksātājs, kura pamatdarbība ir autovadīšanas prasmes apmācība, taksometru pakalpojumu sniegšana, vieglo automašīnu nomas pakalpojumu sniegšana, vieglo automašīnu piegādes vai nomaksas pirkuma darījumi.

Latvijā importētās un pārdošanai paredzētās vieglās automašīnas, kas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma izpratnē nav pamatlīdzekļi, tomēr 85. panta

sestās daļas izpratnē ir kvalificējamās kā pamatlīdzekļi, ja tās importē reģistrēts nodokļa maksātājs, kura pamatdarbība ir vieglo automašīnu piegādes darījumi.

42. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" veic tehnoloģiskās iekārtas iegādi Ukrainā un to pirms ieviešanas Latvijā pārdod citam Latvijā reģistrētam nodokļa maksātājam SIA "B", kura šo iekārtu importē uz Latviju.

Ja preces nenosūta vai netransportē, preču piegādes vieta ir vieta, kur preces atrodas to piegādes brīdī. Tātad preču piegādes vieta ir Ukraina. Piemērā aprakstītajā situācijā SIA "A" preču piegādei nodokli nepiemēro, jo darījuma vieta nav iekšzeme.

Savukārt par nodokļa nomaksu par minētās iekārtas importu ir atbildīgs preču importētājs – Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "B".

43. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" iegādājas kūdru Ukrainā un piegādā to Vācijas nodokļa maksātājam, neievēdot preces Latvijā.

Ja preces nosūta vai transportē, preču piegādes vieta ir vieta, kur preces atrodas brīdī, kad sākas preču nosūtīšana vai transportēšana preču saņēmējam. Tātad kūdras piegādes vieta likuma izpratnē ir Ukraina.

Piemērā aprakstītajā situācijā preču piegādei nodokli Latvijā nepiemēro, jo darījuma vieta nav iekšzeme.

44. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A", Nīderlandē reģistrēta nodokļa maksātāja pārstāvis, no Ukrainas ieved preces Latvijā un tālāk nosūta tās šim Nīderlandes nodokļa maksātājam.

SIA "A", noformējot muitas procedūru izlaišanai brīvā apgrozībā, norāda preču saņēmēja – Nīderlandes nodokļa maksātāja – reģistrācijas numuru un preču importam piemēro PVN 0 % likmi.

Piegādājot importētās preces preču saņēmējam Nīderlandē, reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" likuma izpratnē veic preču piegādi ES teritorijā un darījumam piemēro PVN 0 % likmi.

SIA "A" preču piegādi norāda PVN deklarācijas 45. rindā, informāciju par veikto darījumu norāda PVN deklarācijas pielikumā PVN 2 pārskatā un ailē K norāda kodu "C".*

45. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" importē no Ukrainas tehnoloģisko iekārtu, lai to pēc tam pārdotu. Ievedot iekšzemē tehnoloģisko iekārtu no Ukrainas, likuma izpratnē SIA "A" veic preču importu, kas ir ar PVN apliekams darījums.

Veicot preču importu, SIA "A" piemēro īpašo nodokļa režīmu.

Aprēķināto nodokli par importētajām precēm, piemērojot īpašo nodokļa režīmu, reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" norāda tā taksācijas perioda PVN deklarācijas 52. rindā, kurā preces izlaistas brīvā apgrozībā. Vienlaikus, ja preces tiek izmantotas apliekamiem darījumiem, reģistrēts nodokļa maksātājs aprēķināto nodokli atskaita kā priekšnodokli, norādot deklarācijas 61. rindā, un informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā.

46. piemērs

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" importē preces no Ukrainas. Preču importa procedūru muitā kārtu brokeris.

Latvijā reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" muitas brokera samaksāto PVN summu norāda PVN deklarācijas 61. rindā un informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā. Aizpildot PVN deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļu, kā darījuma partneri norāda muitas brokeri.

47. piemērs

Latvijā reģistrēta nodokļa maksātāja SIA "A" darbības veids ir vieglo automašīnu tirdzniecība. SIA "A" no Norvēģijas importē vieglo automašīnu.

SIA "A" nav saņēmis VID atļauju īpašā režīma preču importa darījumos piemērošanai.

Veicot vieglās automašīnas importu, ir piemērojams īpašais nodokļa režīms preču importa darījumos bez VID atļaujas. Aprēķināto nodokli par importētajām precēm, piemērojot īpašo nodokļa režīmu, reģistrēts nodokļa maksātājs SIA "A" norāda tā taksācijas perioda PVN deklarācijas 52. rindā, kurā automašīna izlaista brīvā apgrozībā. Vienlaikus, ja automašīnas tiek izmantota apliekamiem darījumiem, reģistrēts nodokļa maksātāja aprēķināto nodokli atskaita kā priekšnodokli, norādot deklarācijas 61. rindā, un informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 04.02.2014.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 30.04.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"